

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

Wie de jeugd heeft...

Vendelconcertato
Loon op Zand

78

Koningschieting
Ambrosius Gierle

80

Pelgrimage naar
Scherpenheuvel

82

Jeugd maakt kennis
met 'de guld'

109

BELIEN

Uw gildekleding en
toebehoren, perfect op maat
gemaakt in eigen atelier.

Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen,
hoeden (in vele modellen, kwaliteiten
en kleur) en gildekousen tot ver over
de knie (alleen bij ons verkrijgbaar).
Ook kunnen logo's (patroonsheiligen)
ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden
ook door ons onderhouden!

Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN-VEREN-PLUIMEN
KOPPELS-RIEMEN-KOPPELS
HOEDEN-SHAKO'S-HOEDEN
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DANSSCHOENEN
HISTORISCHE-SCHOENEN
GILDESCHOENEN GILDESCHOENEN
OVERSCHOENEN OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HANDSCHOENEN
OPERA-OPERETTE-SCHOENEN

VAN BEERS B.V.
SCHOENFABRIEK

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TONEELSCHOENEN

**EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.**
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

LEVENSBOMEN GIETIJZEREN RAMEN SIERSMEEDWERKEN

NIEUW IN NEDERLAND
STALEN RAMEN OP MAAT GEMAAKT

VOORDEURPANELEN

ONDERDELEN HEKWERK

Wij zijn ook leverancier van:

- Authentieke trapspijlen
- Gietijzeren muurankers
- Onderdelen hekwerk

GERSES GIETIJZEREN RAMEN B.V.
Berkdijk 13A, 5271 SR St-Michielsgestel, Bedr.terr. Venkant
Tel. 073.551.3471, Fax 073.551.6968
Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 u. Za. op afspraak.
www.gersjesbv.nl, info@gersjesbv.nl

DOCUMENTATIE
OP AANVRAAG

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66
www.edelsmidpeters.nl

Blinkt uit in vakmanschap

Driemaandelijks magazine van de
Noord-Brabantse schuttersgilden uitgave van de
Stichting De Gildetrom ISSN 1380-233X.
Jaargang 56 (2009) nummer 3

HOOFDREDACTIE

Peter van Kuijen
Morgenroodstraat 10, 5641 HD Eindhoven
T (040) 281 50 31
E p.van.kuijen@onsneteindhoven.nl

CORRECTOR

Felix (F.) Crooijmans
Gravenstraat 14, 5663 GC Geldrop
T (040) 285 05 43 E fmwcrooijmans@onsbrabantnet.nl

CORRESPONDENTEN

Europese Gemeenschap van Schuttersgilden

Jo (J.C.) van den Biggelaar
Kerkstraat 13, 5513 AP Wintelre
T (040) 205 20 08 E jvdb42@xs4all.nl

Noordbrabantse Federatie

Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruitersweg 6, 5674 XB Nuenen
T (040) 284 22 12 E a.debrouwer01@onsnet.nu

Kwartier van Oirschot

Jan van Gelooven (waarnemend)
Bendastraat 55, 5011 TB Tilburg
T (013) 455 64 17 M 06 55 33 83 74
E janvangelooven@planet.nl

Peelland

Frans (Fr) Aldenzee
Nieuwe Uitleg 10, 5761 ED Bakel
T (0492) 34 19 48 E almo-unique@planet.nl

Maasland

Bert (B.) van Hulst
Sint Antoniusstraat 81, 5144 AC Waalwijk
T (0416) 33 54 63 E menfrea@compaqnet.nl

Kempenland

Piet (P.J.M.) van de Wiel
Boekweitstraat 34, 5632 KJ Eindhoven
T (040) 241 09 78 E ripilimielki@kpnplanet.nl

Land van Cuijk

Hannie Hamers-Heessen
Walstraat 47, 5371 AL Ravenstein
T (0486) 41 15 52 E fam.hamers@planet.nl

Baronie en Markiezaat

Rien de Krom (waarnemend)
Konijnenberg 3, 4661 AH Halsteren
T (0164) 68 55 99 E mfdekrom@home.nl

ADMINISTRATIE EN ABONNEMENTEN

Henk (H.C.M.) van den Broek
Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot
T 013 52 85 520 E henk.vanden.broek@tele2.nl

BETALINGEN

RABOBANK Steensel
Rekeningnummer: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom

Wie de jeugd heeft...

In dit nummer komt de jeugd uitgebreid aan bod. In Goirle werd op 7 juni door de schooljeugd gestreden om de titel "Koning der Scholen". In Diessen werden de kinderen na de start, op school, van het lespakket "Daor hedde de guld", door de beide Diessense gilden ontvangen, die hen met alle facetten van het gilde kennis hebben laten maken. In Dinther werd de schooljeugd in het kader van cultuur- en geschiedenisonderwijs ontvangen door het Sint Barbaragilde.

Het zijn stuk voor stuk geweldig goede initiatieven die voorbeelden zijn van hoe men anno 2009 de jeugd informeert over het wel en wee van de gilden en die hen tevens warm willen maken om lid te worden. De federatieve commissie die zich bezig houdt met het jeugdbeleid doet momenteel haar uiterste best om te inventariseren hoe de Brabantse gilden met hun jeugd omgaan. We kunnen heel veel van elkaar leren en ons sterk maken om onze gilden aantrekkelijk te maken en te houden voor de jeugd.

En als ze er dan bij zijn, gaan ze met z'n allen naar een jeugdtoernooi zoals dat in Kring Kempenland op 17 mei in Luyksgestel gehouden werd. Ik was erbij en ik ben elke keer weer jaloers op die jonge meiden en jongens die op een geweldige manier hun marsen slaan, vendelen of blazen. En als de vendeliers er nog geen genoeg van krijgen, kunnen ze op 22 november naar Raamsdonksveer voor het indoor vendeltoernooi. Als ik dit voorwoord zit te schrijven is het mijn eerste vakantiedag. Maar ik kijk al weer uit naar de eerste schooldag op 7 september, om vervolgens weer een jaar lang te genieten van de Heezer jeugd van wie er een flink aantal lid zijn van een gilde.

Wie de jeugd heeft... blijft heel lang jong!

Felix Crooijmans

Sluitingsdata inzenden kopij voor 2009/2010

Nr.4/2009	5 oktober	Nr.2/2010	5 april
Nr.1/2010	4 januari	Nr.3/2010	28 juni

VOORWAARDEN

Abonnementsprijzen 2009:

Particulier abonnement € 9,50 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 6,50). Collectief abonnement via gilde € 6,50.

Indien geen machtiging tot automatische overschrijving is verleend, wordt voor de incasso van het totaalbedrag per gilde van € 3,00 in rekening gebracht.

Buitenlands abonnement: € 12,50. Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaatsgehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan. De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting De Gildetrom.

Vormgeving en layout: Olafs Grafische Vormgeving

Druk: Drukkerij Vos Gemert

Oplage: 3500 stuks

De Gildetrom was er ook

De afgelopen maanden zijn er in de zeven kringen van onze provincie de jaarlijkse gildedagen gehouden. Met mooi en minder mooi weer, maar daarbij in ieder geval "anders dan anders" want op vijf van deze kringdagen was er voor het eerst een stand van De Gildetrom.

Hier konden de aanwezigen terecht voor aanmelding, voor zover nog geen abonnee (bijna ondenkbaar ...), vragen of zomaar een praatje. Het heeft weliswaar geen storm gelopen al was het bijvoorbeeld in Loon op Zand op 5 juli, waar bijgaande foto is genomen, bloedheet in de tent. Dus ook dat had zomaar gekund. Toch is het een goed idee gebleken hier aanwezig te zijn en in de toekomst zeker voor herhaling vatbaar. Mocht u als deelnemer onze aanwezigheid gemist hebben en prijs stellen op een persoonlijk abonnement, stuur even een mailtje aan de administratie en u bent van harte welkom.

Gewoon een verhaal schrijven over uw gilde en/of ervaringen mag natuurlijk ook, graag zelfs, onze kringcorrespondenten wachten op uw inbreng! ■

Henk van den Broek bij de stand in Loon op Zand.

Annie Maas actief in Groningen.

Van de administratie

De Gildetrom heeft de laatste jaren grote veranderingen ondergaan en dat in positieve zin! De lay-out is veranderd het papier is wat zwaarder geworden en het aantal pagina's is ook verruimd. De reacties van de lezers waren enthousiast, een teken dus om door te gaan. Helaas gingen ook de portokosten weer omhoog, wat wil zeggen dat besloten is de abonnementsgelden met ingang van de 57e jaargang (2010) te verhogen.

Voor het binnenland gaat het bedrag van € 6,50 naar € 7,50 en voor het buitenland van € 12,50 naar € 17,70.

Ondanks deze verhoging blijft het blad toch nog goedkoop! ■

Secretaris van O.L.S.-feest overleden

Op 7 juli 2009 overleed onverwachts op 74-jarige leeftijd de secretaris van het O.L.S.-feest Jan Kessels. Hij leidde nog op 5 juli als secretaris het Oud Limburgs Schuttersfeest in Neer. Het was op de kop af zijn veertigste editie in deze functie.

- Jan Kessels was onder andere
- Lid in de Orde van oranje Nassau
  - Drager van de Gouden Eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau
  - Provinciale onderscheiding aangedragen door ANWB
  - Onderscheiden met de Penning van verdienste van de gemeente Weert
  - Thesaurier Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de Heilige Sebastianus
  - Kolonel en lid van verdienste van Schutterij St. Catharina te Stramproy

Door een op het oog ongelukkige val in zijn woonhuis, is waarschijnlijk een adertje in zijn hersenen beschadigd. Nadat de ernst van de situatie duidelijk werd, werd Kessels overgebracht naar het Academisch Ziekenhuis in Maastricht. Daar raakte hij in coma met de dood tot gevolg.

Jan Kessels zoals wij hem kenden, kijkend naar de schietmasten.

Jan Kessels laatste optreden tijdens het O.L.S.-feest in Neer op 5 juli 2009.

In het kader van het vijftig jaar bestaan Gildetrom is in dat jubileumjaar een DVD uit gegeven. De inhoud hiervan bestaat uit een speelse weergave van alle mogelijke gildenactiviteiten in een jaar van de gilden, kringen en federatie: van teerdag tot koningschieten, van huwelijk tot uitvaart en van hoofdliedendag tot uitreiking van de Jan Mesprijs. Als blijk van erkentelijkheid aan de initiator, vormgever en eerste voorzitter van de Stichting De Gildetrom, de heer J.B.M. Mes te Goirle, is met ingang van 1995 ingesteld de "Jan Mesprijs" voor het beste artikel in enig kalenderjaar geplaatst in De Gildetrom in een van de meerdere rubrieken. De prijs wordt toegekend door het bestuur van de Stichting De Gildetrom. Juryleden nemen als uitgangspunt voor de beoordeling: het nieuwsaspect, de originaliteit, het belang voor het gildewezen en kwaliteit van de tekst. De jury zendt een gemotiveerde beoordeling voor de toekenning van de prijs aan het bestuur en voegt er zondig een aanbeveling toe over de beoordeelde werkstukken, welke de toekomstige kwaliteit van het blad kan verhogen. Op grond hiervan wijst het stichtingsbestuur de winnaar aan.

Eerste uitreiking Jan Mesprijs in Kring Baronie en Markiezaat

Bovenstaande omschrijvingen zijn verschillende citaten uit het reglement toekenning Jan Mesprijs. Uit jaargang 2008 had de jury drie artikelen genomineerd die aan bovenstaande eisen voldeden. Op het patroonsfeest van Sint Jan, zaterdag 27 juni 2009, reisde een afvaardiging van het stichtingsbestuur De Gildetrom en de waarnemend correspondent naar West- Brabant. Zij sloten achter de stoet aan richting de kerk om mede de eucharistieviering in het teken van Sint Jan, ook de patroonheilige van de parochiekerk bij te wonen. De delegatie werd door de voorganger gezien als een gastgilde. Hebben dat ook zo maar geaccepteerd. Tot dan toe was nog bij niemand bekend wat precies het doel was van hun bezoek aan het Gilde Sint Jan Baptist te Sprundel. Hoofdman Frie Konings moest ook wennen aan deze situatie. Hem was het bezoek niet aangekondigd. Waarom niet? Het ging tenslotte allemaal om hem. Na de eucharistieviering sloot de delegatie zich weer aan bij het gilde en gingen in optocht naar het gildelokaal. Onder het genot van een bak koffie en een worstenbroodje werd door de heer Karel Berkhof, voorzitter van de Stichting De Gildetrom, de vraag van hun aanwezigheid beantwoord. In het kort schetste hij de doelstelling van de Jan Mesprijs. Daarbij aansluitend de samenstelling van de Jury. Maar ook nog eens de vier punten zoals die zijn omschreven om tot een goede beoordeling te kunnen komen. Er werd gememoreerd naar het jaar 2008 aflevering 3, een artikel over de twee jubilarissen die ieder vijftig jaar

Een verbaasde Frie Konings.

lid waren van het gilde. Tijdens een receptie in hun gildelokaal werden ze door de hoofdman op een zeer spontane manier toegesproken in de vorm van een verhaal hun vijftigjarig lidmaatschap te memoreren. Ondergetekende was daarbij aanwezig in de hoedanigheid van kringsecretaris en tevens als waarnemend correspondent van De Gildetrom. Frie is toen door hem gevraagd eens een stukje te schrijven over deze twee bijzondere gildebroeders. Het heeft uiteindelijk er toe geleid, dat er een artikel is ontstaan wat vanuit zijn broederschap maar ook als zijnde hoofdman is geschreven. En dat leidde weer tot dit resultaat, één van de drie genomineerde artikelen. Nadat het stichtingsbestuur Frie Konings als winnaar bekend had gemaakt, mocht hij in

Frie ontvangt de oorkonde uit handen van Karel Berkhof.

het bijzijn van de gildebroeders en zijn familie de Jan Mesprijs met oorkonde in ontvangst nemen. Voor Frie was het een bijzonder moment binnen zijn broederschap Sint Jan Baptist. Voor de aanwezige gildebroeders was die ervaring ook aanwezig. Voor de kring betekent dit ook een positieve ontwikkeling, naar men mag aannemen, voor De Gildetrom. Het was de eerste keer dat een dergelijke prijs binnen de kring werd uitgereikt. Nogmaals als waarnemend correspondent en als lid van het kringbestuur feliciteer ik Frie met het behaalde resultaat. We hopen voor onze kring, dat dit een goed voorbeeld mag zijn en dat er nog vele verslagen van activiteiten mogen volgen. ■

Jongeren openen de viering van het 225-jarig bestaan van gilde Sint Ambrosius uit Loon op Zand. De jonge muzikanten van het Middenorkest Koninklijke Sophia's Vereniging en Sophia's Percussion Ensemble (SPE) en vendeliers en tamboers van gilde Sint Ambrosius gaven een bijzonder concert op vrijdagavond 3 juli. Zij voerden onder meer het vendelconcertato van Freek Shorer uit.

Vendelconcertato gilde Sint Ambrosius Loo

(fotografie: Jan Vera)

Vendeliers en tamboers van gilde Sint Ambrosius aan het werk tijdens het vendelconcertato op 3 juli 2009.

Gildeleden verzamelen zich op het plein voor het multicultureel centrum De Wetering, terwijl de gasten en inwoners van Loon op Zand genieten van de eerste muziekstukken gespeeld door het Middenorkest. Dit orkest wordt bemand door jonge muzikanten en staat onder leiding van Vincent Houdijk. De jongste vendeliers Danique, Eline, Esmee, Ivo, Jennifer en Victoria zijn zenuwachtig voor de uitvoering van het vendelconcertato en zoeken steun bij elkaar en bij de meer ervaren vendeliers: Cindy en Maartje. De tamboers Anouk, Babette, Bram, Jan, Melanie, Mick, Paul en Wiger zijn zeker van hun zaak, zij zijn

doorgewinterde tamboers die hun repertoire kennen.

HET VENDELCONCERTATO

Het vendelconcertato bestaat uit tien delen. De uitvoeringen van de tamboers wisselen af met uitvoeringen van de vendeliers die begeleid worden door het Middenorkest, het SPE en de tamboers. De muzikanten spelen *In der der Bougasse* als gilde Sint Ambrosius de sportzaal binnenkomt. Bij de uitvoering van het *Deel 1 Entrata* hebben de vendelzwaaiers nog wat last van hun zenuwen, maar het enthousiaste applaus van het publiek maakt

daar een einde aan. Dan laten de tamboers van zich horen met een perfecte *Goose steps*. De muziek van *Deel 2 Partisan* past prachtig bij de vendelchoreografie, je hoort het Partisaanse leger ten strijde trekken terwijl de vendeliers de kracht en de strijd lust van de krijgslieden uitbeelden. Hierna laten de tamboers van zich horen met de *Boutade* en *Drumtamboers*. Bij de aanvang van *Deel 3 Meditation* neigen de vendeliers eerst hun vaandel voor het gebed en symboliseren dan de strijd tussen het goede en het kwade. De muziek is langzaam als een slowfoxrot en de vendels bewegen traag door de lucht, hoog

NBFS- Jeugdvendel- toernooi 2009

In 2009 zal deze plaats gaan vinden te Raamsdonksveer, in Sporthal Parkzicht, Parklaan 1, op zondag 22 november. De organisatie heeft het Sint-Bavogilde, Raamsdonk op zich genomen. Dit gilde behoort tot de kring Baronie en Markiezaat; het betreffende kringbestuur ondersteunt het evenement. De wedstrijdregels van de federatie worden aangehouden, wat onder meer inhoudt dat alle jeugdige vendeliers, geboren in 1993 of in de jaren daarna, deel kunnen nemen. Na de openingsceremonie wordt gevendeld in vier categorieën. Vanaf de tribune kunnen alle bezoekers de wedstrijden volgen. De ervaring van de voorgaande toernooien heeft geleerd dat de presentatie van al deze jeugdige vendeliers voor de deelnemers een stimulerende uitdaging betekenen en voor de toeschouwers een fraai schouwspel. Het programma duurt van 12.30 tot 17.30 uur.

Op deze dag zijn er ook nevenactiviteiten, waar de vendeliers op vrijwillige basis aan kunnen deelnemen. Het programma kan daardoor de gehele dag voor de deelnemers interessant zijn. Bovendien worden in de regio West-Brabant alle basisscholen benaderd met een uitnodiging hun leerlingen op deze dag kennis te laten maken met deze prachtige hobby, dit mede in het kader van het onderwijs in cultureel erfgoed. In West-Brabant leeft het vendelen nog niet bij alle gilden, en ook niet overal zijn gilden actief. Hopelijk kan deze dag een impuls geven aan een hernieuwde belangstelling. Het Sint-Bavogilde zal vendeliers en bezoekers graag ontvangen en zich inspannen om de dag zo goed mogelijk te laten verlopen. ■

de n op Zand

om het goede te eren en laag om het kwaad te bestrijden. Bij zijn solo laat Ivo zien dat hij een strijder is die zich teweer stelt tegen het kwade. Dan combineren de tamboers koddigheid en muzikaliteit in het grappige *Burlesco*. Bij *Deel 4 Fête* gaan de vendels hoog de lucht in en geven de muzikanten uitbundig blijk van hun vreugde. De *Schotse mars* wordt gespeeld bij de afmars.

HET BRABANTSE VOLKSLIED

Na de pauze speelt SPE drie pittige percussiestukken en speelt het Middenorkest nog eens vijf muziekstukken. Het publiek hoort een feestelijke rondreis rond de wereld, er is muziek uit Italië, Schotland, the West en Rio. Na het muziekspektakel bedankt hoofdman Jan van Riel de vendeliers die een half jaar lang wekelijks, en de laatste maand nog vaker, hebben geoefend. Hij bedankt ook het Sint-Servatiusgilde uit Lieshout waar het vendelconcertato werd gecreëerd en de anderen die op de een of andere manier een bijdrage leverden. Dan volgt het hoogtepunt, Maik van de Groes zingt het lied *Brabant* van Guus Meeuwis. Het publiek gaat staan en zingt mee en de vendels zwaaien feestelijk bij dit informele Brabantse volkslied.

EEN HISTORISCHE AVOND

De avond wordt afgesloten met een plezierig samenzijn in de hal van De Wetering en buiten op het terras. Het is een prachtige avond, de temperatuur is zwoel, de lindebomen geuren en dweilorkest Pleej (ook van Sophia) zorgt voor een extra feestelijke sfeer. De bezoekers praten na over de uitvoering van de twee verenigingen, die al 145 jaar aan elkaar gelieerd zijn. Frans van Dongen: 'Deze samenwerking van de twee oudste verenigingen in ons dorp ontroerde me, ik kreeg er tranen van in mijn ogen'. Frans is een bekende in het verenigingsleven van Loon op Zand, hij heeft vaak de rol van ceremoniemeester bij bijzondere Loonse gebeurtenissen en is - zoals veel rechtgeaarde Loonsen - zich bewust van de dorpsgeschiedenis. In 1864 voegden de broers Arnold en Jan Baptist Verheyen twee concurrerende muziekgezelschappen samen tot één fanfare en gaven de nieuwe vereniging de naam van hun moeder Sophia de Roy van Zuidewijn: Sophia's Vereeniging. Sophia was beschermvrouwe van het gilde, Jan Baptist was de hoofdman en zijn broer Arnold de secretaris. ■

Het Ambrosiusgilde uit Gierle (België) en het Sint Ambrosiusgilde uit Loon op Zand zijn sinds 1987 elkaars zuster-gilde. De twee gilden bezoeken elkaars koning- en keizerschieten en om het andere jaar verzorgen de beide gilden een verbroederingsdag. Een Loonse deputatie bezocht op 21 juni 2009 het koningschieten in Gierle. De sfeer was heel anders dan dat ik gewend ben bij 'ons' koningschieten, er was totaal geen spanning, het ging er relaxt aan toe. Zo relaxt dat ik er spijt van heb dat de plannen van de Belgische kroonprins, de latere Koning Leopold II, niet gelukt zijn. Deze wilde in 1854 Nederland of in elk geval het katholieke zuiden ervan veroveren.

Koningschieting bij gilde Sint Ambrosius in Gierle

EEN ANDER REGLEMENT

Het reglement van het koningschieten in Gierle is heel anders dan dat van Loon op Zand, ook wordt een andere terminologie gebruikt. En dat terwijl de beide gilden een bijengilde zijn en de afstand niet meer is dan een uurtje autorijden. Zo is de koningschieting een dwangdag: elke gildebroeder is verplicht te schieten, tenzij hij een bijzondere functie vervult zoals speelman (muzikant), alferus (vaandeldrager) of griffier (secretaris). Deze mogen wel mee schieten en zij mogen het koningschap ook aanvaarden. Lukt het hun de vogel af te schieten, dan mogen zij het koningschap aanvaarden. De raad (overheid) zal dan een evenwaardige plaatsvervanger zoeken. Als een broeder niet meeschiet moet hij € 12,50 boete betalen. De koningsvogel (15 cm. lang) wordt niet kapotgeschoten, maar van de 20 meter hoge schutsboom afgeschoten. Onder aan de boom hangt een beurs. Elke schutter is verplicht om vooraf € 2,50 in de beurs te stoppen, de inhoud van de beurs wordt na de schieting aan de nieuwe koning gegeven. De aftredende koning heeft drie voorscheuten. Als hij de vogel hiermee naar beneden haalt, is hij opnieuw voor drie jaar koning. Als de aftredende koning de vogel met zijn voorscheuten niet naar beneden haalt, volgt de loting voor de verdere volgorde van het schieten. Als een schutter de vogel eraf schiet, komt hij in principe in aanmerking voor het koningschap. Elke begonnen ronde wordt uitgeschoten, in

Het jonge koningspaar: Manuella de Voght en Jeroen Vervloet.

(fotografie: Jan Vera)

geval er in de begonnen ronde meerderen de vogel afschieten, moeten deze tegen elkaar kampen tot er één overblijft. Het is gebruikelijk dat de nieuwe koning, tenzij hij weduwnaar of vrijgezel is, zijn vrouw als koningin neemt. De nieuwe koningin zal alle gildezusters uitnodigen aan de koffietafel, zij

bepaalt zelf waar en op welke datum, in het zelfde jaar. De overige regels lijken erg op die van Loon op Zand, zo moet de nieuwe koning een zilveren schild schenken, het gilde vertegenwoordigen en de schutters van zijn gilde bijstaan. Ook is hij drager van het koningszilver dat breuk wordt genoemd.

fotografie: Jan Vera

Een afvaardiging van gilde St. Ambrosius - Loon op Zand (links) samen met het St. Ambrosiusgilde uit Gierle na afloop van het koningschieten in Gierle op 21 juni 2009.

EEN ANDERE SFEER

De Gierlese gildebroeders stelden zich op onder de schutsboom. Hoofdman Jan Verlinden legde het reglement uit en benoemde de plichten van de koning. Koning Bert Sneyders legde het koningszilver af, het gilde was koningsloos. Een plechtig moment was aangebroken: de boom werd gehesen, de koningsvogel ging onder tromgeroffel de lucht in. Eerst werd de boom gevrijd door een plaatsvervanger van de burgemeester. Deze deed dat in naam van Koning en vaderland. Hoofdman Jan Verlinden gaf genodigden de gelegenheid om de vogel eraf te schieten. Vele gasten kregen een kans: alle hoofdlieden van de gemeentelijke gilden, een afgevaardigde van de gilderaad, de opperdeken van de schutters, belangrijke gemeentelijke functionarissen van onder andere de politie, het onderwijs en de pers en ook de leden van het zuster-gilde uit Loon op Zand. Slechts één gast, de schepen van cultuur van de gemeente Lille, schoot raak. Daarna mochten keizer Jos Wens, oud-koning Bert Sneyders en hoofdman Jan Verlinden elk drie keer schieten. Omdat de vogel niet was afgeschoten waren de overige gildebroeders in volgorde van loting aan schot. Bij het tweede schot was het al raak, Jeroen Vervloet trof de vogel en keek zijn vrouw indringend aan. Alle overige schutters mochten hun geluk nog beproeven, maar niemand raakte de vogel. Elke schutter kreeg na zijn schot een witteke (jenever).

Toen brak het enige moment van spanning aan, Jeroen ging met zijn vrouw Manuella de Voght overleggen. De aanwezigen bediscussieerden of hij het ambt wel zou aanvaarden en of zijn vrouw het goed zou vinden. Toen Jeroen zich terug bij de raad voegde vroeg de hoofdman hem of hij het koningsschap wilde aanvaarden. Jeroen: 'Mijn wederhelft heeft gezegd: aanpakken'. Daarna ging de raad in beraad om vast te stellen of Jeroen waardig was het ambt van koning te vervullen. Hij werd met algemene stemmen aanvaard, de raad was blij dat de vogel een jonge schutter als koning had verkozen. Tijdens de installatie stonden velen te dringen om Jeroen en Manuella te feliciteren. Jeroen was opgetogen: "Ik teken alleen al voor al die kussen". Jeroen kreeg zijn koningsjerp en de breuk aan, Manuella kreeg de koninginnensjerp aan en een bloemenkrans op haar hoofd. Hoofdman Jan Verlinden overhandigde de koningsstaf, een teken van waardigheid. Deze koningsstaf heeft een zilveren knop, bestaande uit een gekroonde vogel op een tak boven een bijenkorf. Daarna haalden de gildezusters hun partners bij elkaar en samen dansten zij de rozenwals voor hun nieuwe koning en koningin. De dansers dansten, onder begeleiding van accordeonist Jef Wils, in een kring met de koning en koningin in hun midden. De rozenwals symboliseert het ontluiken en het sluiten van de roos. De dansers straalden

genegenheid en vrolijkheid uit: ze waren blij met het nieuwe en jonge koningspaar. Dan was er een gezellig samenzijn op het terras met een lekkere Belgische pint. Toen uw verslaggever aan de jonge koning vroeg of hij soms een hartwip kreeg toen hij de vogel eraf schoot keek deze verbaasd en zei: "Ik dacht 'die is raak', eerst maar eens moeder de vrouw aankijken". Jeroen heeft al plannen klaar voor zijn nieuwe taak, hij wil de jeugd meer betrekken bij het gilde, want buiten het schieten is er - naar zijn mening - te weinig voor de jongeren. Ook zou het gilde aantrekkelijker voor hen moeten worden. Jeroen: "Voor de jeugd bestaat de gild uit ouw mensen in ouw kleren".

Om zes uur stond er een heerlijke maaltijd te wachten op de gildebroeders en -zusters uit Gierle en Loon op Zand. De Loonse hoofdman Jan van Riel, hij houdt van samen zingen, zette het oude Brabantse lied Toen de hertog Jan kwam varen in. De Gierlese hoofdman Jan Verlinden reageerde spontaan dat hij met een groep van twintig mensen aanwezig zou zijn op het gildefeest bij het 225-jarig bestaan van het Loonse gilde op 5 juli 2009 en voegde er aan toe "En ik ga niet zingen". Zo kwam er een einde aan mooie dag, teweeggebracht door een zon die scheen, bier spelend door het glas, een muzikant die speelde, samenzijn en vriendschap. ■

REPORTAGE

Door: Rob Weijtmans

Traditioneel gaat op de eerste zondag van mei vanuit Tilburg en omgeving een bedevaart naar Scherpenheuvel. Het was dit jaar voor de 135ste keer dat dit plaatsvond. Op verzoek van onze broedermeester gingen de vier gilden: St. Hubertus Berkel, St. Joris – St. Sebastiaan Enschoth-Heukelom, St. Antonius – St. Sebastiaan Udenhout en St. Joris Udenhout, samen met de andere pelgrims, mee naar Onze Lieve Vrouw van Scherpenheuvel. Al in de vroege morgen stonden de gildebroeders- en zusters naast hun bed. Ze trokken hun mooiste kleren aan en namen hun dierbaarste attributen mee. Om kwart over zeven vertrok de bus, deze maakte eerst een kleine tour door Udenhout en Berkel-Enschoth alvorens alle broeders en zusters aan boord waren. Om alvast de sfeer van Scherpenheuvel te proeven, werden er liederen ten gehore gebracht en pastor Jan Joosten las enkele Bijbelse verhalen en sprak gebeden uit. Uit deze verhalen kon ieder persoonlijk wel iets meenemen op zijn verdere levenspad. Het waren verhalen met herkenning uit het dagelijkse leven. Het saamenhorigheidsgevoel was duidelijk aanwezig in de bus. Via de binnenwegen van België, door het 'Land van Ernst Claes': Averbode en Zichem, kwamen we aan in Scherpenheuvel. We legden aan in onthaalcentrum (zoals de Belgen zeggen) 'De Pelgrim' (voorheen een oud klooster), dit is een zaal waar de pelgrims kunnen rusten en wat kunnen eten. We werden ontvangen met koffie en een wafel en kregen veel bekijks van de dan al aanwezige pelgrims. Daarna stelden we ons op en als één groep liepen we door de straten van Scherpenheuvel naar de basiliek. Het was een mooie groep, ongeveer tachtig man, door de mengelmoes van gilden en kleuren.

Een pelgrimage naar Sc

PELGRIMSKAARS

Daar aangekomen gingen de vaandrigs naar voren en raakten met de punt van hun vaandels de basiliek aan, als teken van groet aan Maria (Deze Basiliek is gebouwd in opdracht van Albrecht van Oostenrijk en Isabella Clara Eugenia. In het voorjaar van 1607 gaven Albrecht en Isabella opdracht om te beginnen met de voorbereidingen van de constructie van het kostbare gebouw. In 1609, vierhonderd jaar geleden, legden de aartshertog en aartshertogin zelf de eerste steen. Het toekomstige hoogaltaar werd geprojecteerd op de plek waar ooit een Heilige Eik heeft gestaan. Het kostte maar liefst twintig jaar voordat de zevenhoekige constructie met de hoge koepel was voltooid. Het was het eerste Barokgebouw in de 'Nederlanden'). Daarna ging de optocht verder naar de 'Mariahal' alwaar de mis werd opgedragen door mgr. Hermenegild Jozef Noyens o Praem (emeritus-generaal abt van de Norbertijner orde), die geassisteerd werd door pastoor Wim Manders en pastor Jan Joosten. Tijdens de mis werd de pelgrimskaars van de vier gilden gezegend die later in de basiliek werd geplaatst.

LOF

Na de mis ging het terug naar de basiliek, waar de eed van trouw aan het kerkelijke

De gilden stellen zich op voor het onthaalcentrum 'de Pelgrim' voor de optocht door Scherpenheuvel.

gezag (Mgr. Hermenegild Noyens, pastoor Wim Manders, pastor Jan Joosten en de pastoor van Scherpenheuvel Luc van Hilst) werd gegeven. Na de eed gaven twee vendeliers een vendelgroet. Hierna kreeg iedereen twee uur vrijaf om wat te eten of rond te snuffelen in de winkeltjes die rondom

de basiliek te vinden waren. Maar er werden ook kaarsjes aangestoken ter nagedachtenis aan onze dierbaren. Klokslag drie uur is iedereen weer terug voor een kort lof in de basiliek. Opnieuw liepen we in optocht door Scherpenheuvel, het was nu wel drukker in de straten en hadden veel

bekijks. Het geroffel van de trommen, het geschal van de bazuinen, de wapperende vaandels en natuurlijk de gildebroeders en zusters zelf, zorgden voor een mooi geheel. Bij de basiliek aangekomen gingen we naar binnen en baden en zongen het lof.

PRACHTIGE PRESENTATIE

Daarna was het tijd om op een terras een lekker pintje te drinken. De jongere broeders hadden veel plezier met de serveersters en de ouderen onder ons deden graag mee met de pret. Zo zie je maar, dat je op zo'n dag ook veel plezier kan hebben.

De gilden, die trouw, dienstbaarheid en broederschap hoog in het vaandel

hebben staan, sloten deze dag af met een gebroederlijk afscheid van Scherpenheuvel en keerden terug naar de dorpen in Nederland. Dat het een mooie dag was werd later door de heer M. van Broekhoven, voorzitter 'Bedevaart: Tilburg en Omstreken – Scherpenheuvel', bevestigd in een dankbrief. Zijn woorden waren: "een prachtige presentatie, geweldige muziek, schitterende vendel zwaaiers en een toonbeeld van discipline". Ik wil afsluiten met een uitspraak van de hoofdman Johan Vriens: 'we hebben het weer goed gedaan!' Deze Pelgrimage is tot stand gekomen, door diverse leden en een broedermeester uit onze gilden. ■

Terwijl Piet Vromans van het Sint Hubertusgilde Berkel hem vasthoudt, zegent mgr. Hermenegild Jozef Noyens de pelgrimskaaers.

herpenheuvel

De vier Maaslandse gilden in Scherpenheuvel.

Koning bij Sint Brigida Netersel

Koning Simon van de Zande in vol ornaat.

Op maandag 8 juni 2009, met Netersel kermis, vond het koningschiets plaats bij Gilde Sint Brigida Netersel. Elke drie jaar wordt om de koningstitel gestreden met de kruisboog. Nadat de houten vogel op de boom was geplaatst en de loting voor het schieten was gebeurd, werd het eerste schot namens de wereldlijke overheid gelost door burgemeester Swachten. Er waren zes deelnemers. De vogel bleek erg hard maar bij het 31ode schot wist

gildebroeder Simon van de Zande het laatste stukje van de vogel naar beneden te halen, onder groot gejuich van het talrijke publiek. Simon schoot zich twaalf jaar terug ook al eens tot koning. "Deze titel draag ik op aan mijn vader" zei hij dolgelukkig na afloop. De nieuwe koning is 57 en reeds zeventenveertig jaar lid en net zolang tamboer. Simon en zijn vrouw Toos zijn beide fanatieke kruisboogschutters, daarnaast is Toos ook bazuinblazer. Ook zoon Jan is lid, een echte gildefamilie dus. Na het koningschiets werd de echtgenote van de nieuwe koning thuis opgehaald en ging het in optocht naar het gildehuis, waar de koning werd gepresenteerd en een vendelgroet werd gebracht aan het koningspaar. De erewijn werd geschonken en hiermee werd het officiële gedeelte afgesloten. ■

Dienstbaarheid in de praktijk

Een van de peilers waarop een gilde steunt is, dienstbaarheid aan de medemens. Het kolveniersgilde Sint Dionysius Tilburg zondert elk jaar een bedrag van de contributie af om daarmee een sociaal of cultureel doel financieel te ondersteunen. Dit jaar ging de bijdrage naar de stichting Zorgboerderij De Schelf tussen Alphen en Riel. De zorgboerderij biedt dagelijks aan ongeveer tien personen met een handicap de moge-

De deputatie van het gilde kreeg een rondleiding.

lijkheid hun blik te verruimen en actief bezig te zijn in en met de natuur. Met deze gift, € 600,00 groot, wordt een terras aangelegd dat geschikt is voor rolstoelers, dat ertoe zal bijdragen het genot van onze medemens met een beperking, te vergroten. Na overhandiging van de bijdrage aan de familie Scheepers, werd de deputatie van het gilde rondgeleid op het project. ■

Vrij Gildefeest Sint Jorisgilde Goirle

Zondag 7 juni 2009 vond het Vrij Gildefeest plaats van het Sint Jorisgilde uit Goirle. Het gilde vierde met dit feest haar 440-jarig bestaan samen met achtenveertig gilden uit Brabant, Vlaanderen en Duitsland. Tijdens deze dag vond ook een bijzondere wedstrijd plaats, namelijk de verschieping voor de Koning der Scholen, een schietwedstrijd speciaal gehouden voor de schooljeugd. (In de rubriek jeugd hierover een verslag) Na de eucharistieviering en de traditionele ontvangst op het gemeentehuis trok in het begin van de middag een kleurrijk lint door Goirle. Terug op het feestterrein vond de massale opmars plaats. Burgemeester Rijsdorp, de heer Van Riel (voorzitter van het Kwartier van Oirschot) en Sjef Hoogendoorn (hoofdman van het gilde Sint Joris) spraken de gildebroeders en het aanwezige publiek toe. De openingsceremonie werd afgesloten met een vendelgroet waarna de wedstrijden konden beginnen.

Een nieuwe koning voor Sint Joris Goirle

Zaterdag 20 juni en zondag 21 juni 2009 hield het Sint Jorisgilde haar vierjaarlijkse koningschiets. Na de mis en het versterken van de inwendige mens trok het gilde naar de schutsboom op de Anna weide.

Hier werd door de aftredende koning het koningsvest aan de schutsboom gehangen om aan te geven dat de functie vacant was. Vele schutters, jong en oud deden hun best de koningsvogel te

Het nieuwe koningspaar van Sint Joris Goirle.

raken. Nadat iedereen had deel kunnen nemen aan het koningschiets werd na ongeveer drie kwartier de vogel "los" gezet. Het sein, de vogel is vrij, werd gegeven. Dit was het teken voor de schutters die niet wilde meedingen naar het koningschap om te stoppen. Negen schutters bleven onder de boom staan en er werd in broederlijke concurrentie gestreden om het koningschap. Nadat de vogel voor een tweede keer werd los gezet werd na ongeveer vijftien minuten het winnende schot afgevuurd. Na het beraad van de overheid van het gilde werd aan de schutter die de vogel eraf geschoten had gevraagd of hij alle plichten die aan het koningschap verbonden waren, wilde vervullen. Na zijn ja, kwam het verlossende woord van de hoofdman. We hebben een nieuwe koning en zijn naam is Ton Bruers! Ter afsluiting van de eerste dag werd de nieuwe koning Ton Bruers voorgesteld aan de beschermvrouwe, burgemeester en de pastoor. Op de tweede dag werd traditioneel de nieuwe koning "thuis" afgehaald. Omdat Ton woonachtig is in Tilburg en het reglement zegt dat dit binnen de gemeentegrens moet gebeuren werd hij bij familie afgehaald. ■

Sint Joris Middelbeers huldigt twee jubilarissen

Tijdens de jaarvergadering op 25 april 2009 van het gilde Sint Joris uit Middelbeers zijn twee leden gehuldigd voor hun vijftienvijftigjarige lidmaatschap. Sjef Hooijen en Peter van Aaken werden door hoofdmans Henk Swaanen onderscheiden met het jubileumschild van het gilde. Beide zijn echter al veel langer actief bij het gilde. Op jeugdige leeftijd waren ze als aspirantlid bij het gilde gekomen en hebben al veel functies binnen het gilde bekleed. Sjef en Peter zijn veelvuldig op de schietterreinen van de diverse gildes te vinden en ze zijn dan ook in de regio zeker geen onbekenden. ■

Nieuwe koning Sint Odulphus

Jeroen Appeldoorn (32) is de nieuwe koning van het Sint Odulphusgilde in Best. Hij nam het koningschap over van Fried van de Laar, die er niet in slaagde deze titel voor zich op te eisen. Dubbel jammer omdat hij daarmee ook het keizerschap misliep, daar hij reeds twee keer eerder koning was. Vooral de jonge schutters van het gilde zijn sterk in opkomst. De oefenavonden worden druk bezocht hetgeen duidelijk resulteert in betere resultaten. De nieuwe koning is daarvan een duidelijk bewijs. Ard van Rijssel (33) werd Leugenkoning. ■

Jeroen Appeldoorn koning!

Pausmis 2009

Op zondag 19 april 2009 heeft het Vessemse Sint Lambertusgilde de jaarlijkse Pausmis in Den Haag opgeluisterd. Al reeds 's morgens vroeg stond de bus gereed om de ruim vijftig gildebroeders en vijftienvijftig overige belangstellenden naar de hofstad te brengen. Rond de klok van tien trok

Op weg naar de kerk.

het gilde in vol ornaat richting Jacobus de Meerdere kerk aan de Parkstraat. Onder bazuingeschal en tromgeroffel ging het gilde de drukbezochte kerk binnen. Bij de aanvang van de dienst begeleidde hoofdmans Frans Mijs en koning Kees van Riet de geestelijken naar het altaar. De dienst werd voorgegaan door mgr. Van Luyn, bisschop van Rotterdam. In deze zondagse hoogmis wordt jaarlijks op initiatief van de nuntiatur de pauskeuze herdacht. Behalve nuntius, mgr. Francois Backé, waren ook kardinaal Simonis en de bisschoppen Eijk, de Korte en Hurkmans en de commissaris van de koningin, de heer Franssen aanwezig. Na afloop van de meertalige dienst ging het gilde in optocht naar de nuntiatur, achter het Vredespaleis.

Vendelhulde.

Voor veel Hagenezen was het een prachtig en uniek beeld. Een geüniformeerd gilde met drieënvijftig gildebroeders over de trambaan, rode lichten negerend in de Haagse binnenstad. Op het bordes van de nuntiatur waren de kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders verzameld. Het gilde bracht de eed van trouw en een vendelgroet. In een gemoedelijke sfeer kregen alle gildebroeders een aandenken uit handen van mgr. Francois Backé. Na de broodjesmaaltijd ging het gezelschap naar het Binnenhof. Van daaruit liepen een aantal gildebroeders langs interessante bezienswaardigheden. Anderen zochten de intimiteit in een klein maar gezellig kroegje. Tegen de avond vertrok het gezelschap, een ervaring rijker, terug naar het Brabantse land. ■

Wim Jansen zestig jaar gildebroeder

Wim Jansen schenkt het gilde een zilveren schild voor zijn zestigjarig jubileum.

Door een fout van de redacteur Kempenland, is een foto behorende bij het artikel over Wim Jansen, lid van het Sint Martinus van het Heilig Sacrament Dommelen, kwijt geraakt. Het artikel stond in aflevering 2008/3, pagina 97. Hij hoopt dat met deze nogal late plaatsing, Wim Jansen, nu eenenzestig jaar gildebroeder en opperden, zijn fout vergeeft. ■

Huldiging gildebroeder Ad van Dijck

Tijdens de Sint Jorisviering van het Sint Jorisgilde Stratum is de koning van het gilde, Ad van Dijck voor zijn vijftigjarig jubileum gehuldigd.

De overhandiging van de vrijwilligerspenning.

Ad is drieëntwintig jaar lid van de overheid. In 1986 nam hij de functie van kapitein over van Jo Jonkers. Hij moest deze functie in 1994 neer leggen wegens lichamelijke ongemakken. Dat maakte de weg vrij voor de functie van dekenschrijver. Deze functie vervulde Ad tot september 2008, toen hij zichzelf tot koning schoot. Naast deze

overheidsfuncties leidde hij in de jaren 1985 tot 2002 kruisboogschut(s)ters op. Ook de federatie NBSF en kring Kempenland maken al lang gebruik van zijn diensten. Als rechterhand van Marc Pijnenburg en Jan Peeters beheert Ad ook deze secretariaten van het boogschieten. Door het gilde werd Ad verrast met een feestelijke extra uitgave van de gildebode die maandelijks wordt uitgegeven. Daarin wordt een opsomming gegeven van vijftig jaar gildeleven van Ad en zijn vrouw Diny. Eén keer eerder werd een extra gildebode uitgegeven, die van de onlangs overleden Mathieu van der Voort. Van de gemeente Eindhoven was wethouder, mevr. Mittendorf aanwezig, die Ad de vrijwilligerspenning van de stad aan kwam bieden. Na alle mooie woorden deed Ad ook wat terug. Hij bood alvast zijn koningschild aan zodat hij het schild zelf nog anderhalf jaar op zijn koningsmantel kan dragen. Het heeft de vorm van een TV-buis, een product waarvoor hij veertig jaar lang in de weer is geweest. ■

Het koningschild van Ad van Dijck

Paulus Aarts koning

Een ongelovige blik naar boven was de eerste reactie van Paulus Aarts toen het nog vrij forse restant van de houten koningsvogel, met een doffe smak in het gras onder de schutsboom viel. Het ongeloof bij de

Paulus Aarts, de nieuwe koning.

mede schutsbroeders maakte vlug plaats voor respect toen bleek dat al na achtentwintig schoten de vogel zich gewonnen gaf. Deze schutter moest wel van uitstekende klasse zijn om zo snel de vogel omlaag te halen. Paulus Arts is slechts drie jaar lid van de Antoniusschut, Eeneind-Opwetten en er zijn gildebroeders die tijdens veertig jaar lidmaatschap niet voor elkaar kregen wat Paulus al na drie jaar presteert: koning worden van het schut. Afgaande op het gewicht van de vogel schatten kenners en specialisten vooraf

in, dat de vogel ongeveer honderd schoten zou weerstaan. De felicitaties van de achttien meestrijdende gildebroeders waren na afloop echter niet minder gemeend. Paulus Aarts is een rasechte Nuenenaar. Hij is geboren bij de zusters in de locatie die nu bekend staat als Het Klooster. In zijn arbeidzaam leven werkte hij als technisch tekenaar bij Burgers verwarmingsindustrie en later als medewerker security bij de TUE. Gedurende een flinke periode was hij actief bij de scouting Panta Rhei en op dit moment nog bij de vriendenclub De Mauwers. Toen hij wat meer vrije tijd kreeg, enkele jaren geleden, meldde hij zich aan bij de Sint Antoniusschut en werd na een jaar aspirant lidmaatschap probleemloos ingeboond. Hij volgde bij het schut een opleiding tot tamboer die hij met goed gevolg afsloot en hij meldde zich aan voor de onderhoudsploeg. Door deze extra inzet is Paulus ondanks zijn kort lidmaatschap een gewaardeerd lid geworden. Bij zijn installatie beloofde hij een waardige koning te zijn en het schut optimaal te vertegenwoordigen bij officiële gelegenheden. ■

Veertigjarig jubileum Harrie de Greef en Herman Voetman bij Sint Jorisgilde Zesgehuchten

In 1969 kwam Harrie de Greef bij het gilde als vendelier en schutter. Zijn vader was bij het gilde en zijn schoonfamilie ook, maar in een ander dorp. Hij was al snel ook de materiaalbeheerder van het gilde, want hij had de ruimte in de deel van zijn boerderij. Het was jarenlang ook de oefenruimte van de tamboers. De materialen werden door Harrie onderhouden en gerepareerd en zijn vrouw Truus zorgde voor het wassen en repareren van vlaggen en uniformen. Harrie werd vaandrig in 1979. In 1986 schonk Harrie een wisselschild voor de beste tamboer van het jaar. Het huis van Harrie en Truus is de uitvalsbasis van het gilde.

De vaandels en de vlaggen staan al klaar wanneer de gildeleden zich verzamelen om uit te trekken. Bij de opbouw van het gildeterrein in 1993 kon er geschild worden bij Harrie en Truus, want zij waren/zijn de naaste burens. Harrie was de man die het meeste werk verzette. Ook voor de boekenbeurs konden we altijd rekenen op zijn hulp voor het sorteren en de opslag van boeken. Het gildeterrein wordt ook door Harrie op orde gehouden en Truus helpt bij het poetsen van het gebouw. In de kerk staan alle attributen klaar die tijdens de dienst met gilde-eer benodigd zijn. Ook bij de door het Sint Joris Zesgehuchten georganiseerde kringgildedag 2008 heeft hij veel werk verzet. Hij zorgde ook nog eens voor sponsors! Kortom Harrie is voor ons een onmisbare persoon om onze vereniging naar buiten te kunnen laten treden. Hij is dan ook onderscheiden met de verenigingsonderscheiding, die behoort bij dit robijnen jubileum. Door de Kring Kempenland werd Harrie de Greef onderscheiden met het zilveren schild van de kring.

Herman Voetman kwam op zijn zesde aan de hand van zijn vader bij het gilde. We zien in de verslagen dat Herman in 1969 op school een spreekbeurt hield over het gilde. Waar het hart vol van is loopt de mond van over. Het bestuur juichte dit toe, maar wilde niet, dat attributen werden meegenomen. Herman was vendelier en tamboer.

Op zestienjarige leeftijd werd Herman volwaardig lid. Toen er een tekort aan bestuursleden was dachten ze meteen aan hem. Hij was achttien, maar wel iemand waar ze van op aan konden. In maart 1982 werd Herman benoemd tot deken-schrijver. Zijn moeder moest hiervoor toestemming geven, zodat hij op dat moment die taak kon gaan vervullen. In oktober 1985 werd hij dekenpenningmeester en hij bleef dit tot 1994. Herman heeft als bestuurslid de Kringdag 1983 ten volle meegemaakt en helpen organiseren. In 1985 deed hij de uitspraak, toen Arnoud Peters koningsdeken werd, "nu komt er tenminste wat jong bloed in het bestuur, dan zit ik niet meer tussen al die oude mannen". Door zijn werk krijgt hij minder tijd er altijd bij te zijn, maar wanneer het gilde een beroep op hem doet, regelt hij wel iets om er als tamboer of vendelier bij te kunnen zijn. Bij de Kringgildedag 2008 zat Herman in de commissie feestavond en regelde daarvoor het blaaskapellenfestival op de avond voor de grote dag. Voor zijn verdiensten gedurende veertig jaren is hij dan ook onderscheiden met de verenigingsonderscheiding. Door Kring Kempenland werd Herman Voetman onderscheiden met het zilveren schild van de kring. Twee mensen in optima forma, die door dik en dun gildebroeder zijn en een steun voor het gildewezen. Mede door hun inzet blijft het gilde een levende en actieve vereniging. ■

Vlnr. de jubilarissen Herman Voetman en Harrie de Greef met deken-schrijver Arjen Vrijburg en hoofdman Georges Krekel.

Hoofdman Georges Krekel afgetreden

Op 26 april 2009 heeft Georges Krekel, na negentien jaar als bestuurder binnen het gilde Sint-Joris Zesgehuchten actief te zijn geweest, zijn functie als hoofdman neergelegd. Hij is opgevolgd door Arjen Vrijburg, die met een onderbreking vanaf 1994 als dekenpenningmeester actief is. Georges startte in 1990 als deken-schrijver en vervulde die bestuursfunctie tot maart 2003. Tussen 1993 en 1996 was er een onderbreking, omdat hij koningsdeken was. Vanaf april 2001 tot april 2009 was Georges hoofdman. In de periode dat Georges koningsdeken was, vervulde Jacques Brouwers, de voorganger van Georges als deken-schrijver, opnieuw deze functie. Ook daarna bekleedde Jacques nog twee en half jaar deze bestuursfunctie. Gedurende een lange periode hebben Georges en Arjen samen deel uitgemaakt van het dagelijkse bestuur. In die periode is er veel gebeurd. In 1993 kon het eigen schietterrein voor kruisboog in gebruik worden genomen. In 1998 werd de vrouw in het gilde opgenomen en kwamen er nieuwe uniformen. In 2004 kwamen de schietbomen met vangbakken gereed. We konden weer op eigen terrein met geweer gaan schieten.

Hoofdman Georges Krekel overhandigt de sabel aan de nieuwe hoofdman Arjen Vrijburg.

Een hoogtepunt als hoofdman was het organiseren van de Kringgildedag op 1 juni 2008 bij gelegenheid van het zeshonderdjarige bestaan. Hiermee werd Zesgehuchten en het gilde weer goed op de kaart gezet. Arjen Vrijburg zal als voorzitter de nieuwbouw van onze accommodatie moeten gaan leiden. Als voormalig dekenpenningmeester weet hij als geen ander wat er moet gebeuren om dat te kunnen realiseren. "De hoofdmansketen is mooi om te dragen, maar soms is hij ook zwaar", zei de aftredende hoofdman. Georges dankte alle bestuursleden, waarmee hij heeft mogen samenwerken, en de adviseurs voor hun wijze raad, en gaf aan, dat hij het graag deed. Hierna droeg Georges de hoofdmansketen, de sabel en de voorzittershamer over aan Arjen Vrijburg. Als cadeau bood Georges samen met zijn partner Wilma van Deursen, die vanaf maart 2009 deken-schrijver is, het gilde een hoofdtrom aan met daarop in de tromketel gedreven het embleem van Sint-Joris. ■

Nieuw hoofdvaandel voor Sint Martinus Luyksgestel

Op zondag 14 juni 2009 werd het nieuwe hoofdvaandel van het Sint Martinusgilde ingezegend. Het vorige hoofdvaandel dateerde nog maar van 1995, maar het was dermate beschadigd en versleten dat reparatie niet meer mogelijk was. Daarom werd besloten een nieuw hoofdvaandel te laten maken. Het ontwerp is van Leo van de Sangen uit Best. Het beeld van Martinus in de kerk heeft als basis gediend voor het nieuwe vaandel. Diverse ontwerpen zijn er gemaakt en beoordeeld, waarna uiteindelijk een definitief ontwerp werd gekozen door de leden. In het nieuwe hoofdvaandel komt natuurlijk de uitbeelding van onze patroonheilige Martinus naar voren. Ook het gemeentewapen en het wapen van kring Kempenland zijn verwerkt in het vaandel. Joke Willigers uit Liessel heeft het hoofdvaandel gemaakt. Mede door een financiële bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben we het vaandel kunnen aanschaffen. Het hoofdvaandel was al even gereed maar we konden dit nog niet presenteren, aangezien er nog geen geschikte gelegenheid was om het te laten inzegenen. Die gelegenheid werd gevonden op zondag 14 juni tijdens de mis in verband met de sacramentsprocessie. Het gilde is sterk verbonden met deze processie en daarom was dit de ideale gelegenheid het vaandel te laten inzegenen door onze gildekapelaan, pastoor Penne. Het toont nog maar eens de sterke band die ons gilde heeft met de kerk. Jammer genoeg konden we na de mis het vaandel niet ronddragen door het dorp tijdens de processie omdat deze vanwege het slechte weer werd afgelast. Wel hebben we in de kerk de eed van trouw aan het geestelijke gezag hernieuwd. Het gilde is trots op haar nieuwe vaandel. ■

Het nieuwe vaandel.

Janus Versmissen vijftig jaar Gildebroeder

Janus is de zoon van Adriaan, deze werd in oktober 1957 hoofdman van het Sint Catharina & Barbaragilde, Eersel. In de jaren zestig en zeventig ontwikkelde Janus zich tot een fanatiek schutter, in die tijd stroopte hij heel de Kempen af naar vleeswedstrijden. Naar ik me heb laten vertellen. Het verhaal

Janus, geniet samen met echtgenote en Jan Schrurs van de vendelhulde.

gaat dat tijdens deze wedstrijden door de "echte schutters" geld onder de boom werd gedeponeed, en den beste nam dan "de pot" mee. Hieruit is de Kempen Competitie ontstaan. Op 5 april 1994 werd Janus tot hoofdman van het gilde benoemd, in zijn periode heeft hij te maken gehad met nogal wat veranderingen zoals het gebruik van kogelvangsters, dit is een heel ander manier van schieten, ook als ge mist hoorde een klap. Ook wapenkluisen en lidmaatschap van de KNSA zijn zaken die zijn pad kruisten. Op de eerste zondag van mei dit jaar heeft Janus uit

handen van Jan Schrurs, voorzitter van de kring, het Gouden Schild van Kring Kempenland ontvangen. Naar goed gilde gebruik werd Janus en zijn familie een vendelgroet aangeboden. ■

Jubilarissen bij 'de guld'

Gildezuster Netje Venmans en deken Harrie Smets van het gilde van Sint Jan Baptist, Duizel waren vijftig jaar lid. Tijdens de Sint Jansviering van het gilde op zaterdagavond 20 juni 2009 werden zij daarvoor gehuldigd. Ze kregen het zilveren Sint Jansspeldje uitgereikt. Netje Venmans is een trouwe gildezuster, die bij geen enkel evenement verstek liet gaan. Hoewel dat de laatste jaren soms wel eens moest, om gezondheidsredenen. Zij is drieëntachtig! Harrie Smets is zevenenvijftig jaar. Hij is sinds 1988 lid van de overheid als seizoendeken en was in 1995 koning. ■

Nieuwe uniformen voor Onze Lieve Vrouwegilde, Zeelst

De foto is gemaakt tijdens de patroonsdag op 9 mei 2009. De gildebroeders zijn helemaal in het nieuw gestoken. De kosten zijn door hen zelf bij elkaar verdiend.

Maar ook dankzij een bijdrage van 5000 euro van het Coöperatiefonds van de Rabobank Eindhoven/Veldhoven kon het gilde overgaan tot aanschaf van de uniformen.

Koninklijke onderscheiding voor gildebroeder Sint Antonius Beek

De lintjesregen die op woensdag 29 april 2009 over Nederland trok, heeft ook in Beek en Donk enkele druppeltjes laten vallen, onder andere bij de familie Gevers. Zowel Jan als Tonnie Gevers, leden van het Sint Antoniusgilde Beek, kregen een koninklijke onderscheiding. De onderscheidingen werden op de eerste plaats uitgereikt als waardering voor het vele werk dat ze gedaan hebben en nog doen voor de hulp en het onderwijs aan kansarme kinderen in India. Om dit te financieren hebben ze in 1987 de stichting Pandilla opgericht, de opbrengst van de kleding die deze stichting inzamelt gaat naar onderwijsprojecten in India. Ook voor het Sint Antoniusgilde in Beek en Donk hebben Jan en

Tonnie zich al vele jaren ingezet. Bij de uitreiking van de onderscheidingen was dan ook een kleine delegatie van het gilde aanwezig.

's Avonds bracht het gilde een vendelgroet aan Jan en Tonnie om daarmee de waardering van het gilde, zowel voor hun werk in India als voor hun inzet voor het gilde, tot uiting te brengen. ■

Jan en Tonnie Gevers.

Jubilarissen Sint Hubertusgilde Liessel

De jubilarissen met links Leo Welten en rechts Piet Hurkmans.

Zaterdagavond 21 juni 2009 werd aan twee zilveren jubilarissen, Piet Hurkmans en Leo Welten een receptie aangeboden door het gilde. Het gilde was tijdig terug van het ere-koning-schieten, zodat de jubilarissen zich nog konden voorbereiden voor de receptie. Hoofdman Willy Rijnders vertelde in het kort

hun levensloop bij het gilde.

Piet Hurkmans was in de begin jaren een heel trouw en fanatiek lid. Later moest hij wel eens afhaken wegens ziekte van zijn vrouw. Piet is een trouw lid van het kruisboogclubje, waar hij zijn pijltjes goed mee schiet. Na het overlijden van zijn vrouw kreeg Piet wat meer tijd voor het gilde, zodoen is hij nu ook lid van het gildekoor van de vier Deurnese gilden. Leo Welten was jonge deken van 1987 tot 1990 en kapitein van 2003 tot 2007. Vanaf de oprichting in 1995, is hij lid van het gildekoor van de vier Deurnese gilden en vanaf 2004 inventarisator van het gildesilver. In het Liesselse dorpsblad "Rond de Toren" houdt hij de inwoners op de hoogte van alle gebeurtenissen bij het gilde. De correspondentie voor "De Gildetrom" is ook zijn hobby. Beide gildebroeders kregen een zilveren speld en een bos bloemen uit handen van koning Louis en koningin Jeanne van Eijk, waarna een druk bezochte receptie volgde.

Ere-koning(in) Maria Pijpers Goevaerts.

Erekoning(in)

Voorafgaande aan deze huldiging vond een strijd plaats voor de titel Erekoning van het gilde. Pastoor Massaer loste het eerste schot. Maria Pijpers-Goevaerts wist met het tweehonderdste schot de vogel onverwachts naar beneden te schieten en hiermee

het Erekoningerschap te bemachtigen. Jeuglid Rick Damen haalde met het 247e schot het jeugdvogeltje naar beneden en won daarmee de Marinus van Bussel prijs. Na het plaatsen van een nieuwe vogel begon de strijd om het Tinnen bord. Gildebroeder Hans van Someren haalde deze vogel met het 182e schot naar beneden. De prijs bij de Liesselse jeugd ging naar gildebroeder Geert Loverbos. Na de vendelgroet aan de winnaars en de twee jubilarissen ging het gilde terug naar Gildehuis van Bussel.

Rick Damen met het verbroederingschild.

Verbroederingschieten

Tijdens het Verbroederingschieten van de vier Deurnese gilden op de schietboom van het Sint Hubertusgilde Liessel moesten de negenenvijftig schutters onverrichterzake naar huis. Vanaf half drie in de middag tot ver in de avond werden er 855 schoten op de vogel gelost, en toen gaf deze nog geen krimp. Omdat de munitie op was moesten de gildebroeders stoppen.

Er is nu is een jaar lang geen broederschapdrager bij de vier

Deurnese gilden. Normaal gesproken was dit tussen de 200 en 250 schoten beslist, dit jaar dus niet. Het lag niet aan de schutters maar aan de vogel. Deze was van vurenhout gemaakt en het was heel vast in elkaar gedraaid. Daarbij had hij nog enkele dagen in het water gelegen en was zodoende zo taai als leer. Na het 650° schot werd de vogel naar beneden gehaald voor inspectie. De vogel werd een kwartslag gedraaid, maar ook dat hielp niet. Ook bij de jeugd wilde het niet zo lukken, maar met het 362e schot was Rick Damen de gelukkige. Hij kreeg door hoofdman Willy Rijnders het verbroederingschild omgehangen. ■

Kapiteinswisseling na bijna halve eeuw bij Sint Jorisgilde Gemert

Wim van de Vossenbergh draagt kapiteinsschap over aan Frans van der Burgt. Joop van den Heuvel, Nieuwe Deken 2009

KAPITEINSONTBIJT

Om half acht in de ochtend stonden bij Wim de tafels volop gedekt met als extra, warme worst. Het gilde at met smaak. Zeker toen er ook een borrel werd bijgeschonken. Voor familie van de Vossenbergh en de schut begon een speciale optrekdag. Op deze vroege ochtend zong men spontaan het Sint Jorislied voor Wim en Thea met hun gezin.

GILDEMIS

Deken van Lamoen besprak tijdens de viering hoe hij terugziet op het kapiteinsschap van Wim. Hij verwoordde hoe blij wij als gilde mogen zijn met Wim. Iemand die zich zoveel jaren inzet voor het gilde. Uniek.

KAPITEINSONDERDRACHT NA LIEFST 47 JAREN

Deze Sint Jorisgilde optrekdag stond bijna geheel in het teken van Wim die na bijna vijftig jaar stopt als kapitein van de rooi schut.

Onze burgervader van Maasakkers sprak hem toe. Verrassend schonk de gemeente Gemert een originele ets van het poortgebouw van het kasteel. Een zeldzame gift. Bij ons gildehuis ontving barones Odilia Jurgens Harinxma thoe Slooten de gildegroet. De stemming

Burgemeester van Maasakkers bedankt Wim met een ets van het poortgebouw.

volgde voor de Nieuwe Deken. Kapitein Wim plaatste namen van kanshebbers op het stemkistje. Het gilde verkoos Joop van den Heuvel uit De Mortel. Vervolgens kwam de kapiteinsoverdracht. Wim liet de voorbije jaren de revue passeren en verbloemde niet de moeilijke strijd die hij nu tegen zijn ziekte moet volbrengen. Voortijdig moet hij afstand doen van zijn kapiteinsschap. Een rol hem geheel op het lijf geschreven. Wim was een en al kapitein.

Wim overhandigde zijn kapiteinssikkel onder luid applaus aan Frans van der Burgt. Wim is voortaan ons ERELID. Wim ontving de oorkonde met het ereschild en tevens overhandigde het gilde een bijzonder boekwerk. Van Wim, over Wim kun je een boek schrijven en zo geschiedde. ■

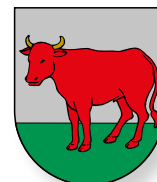
Kring Maasland vijfenzeventig jaar

Vaandel Kring Maasland.

Op 9 maart 1935 werd in de Orangerie van kasteel Maurick te Vught de oprichtingsakte van de Bond van Schuttersgilden voor Maasland ondertekend. In 2010 viert zij haar vijfenzeventigjarig bestaan. Reden voor een feest. Bij een feest hoort ook een cadeau vond de SAT-commissie. Reeds in 2007 werden er plannen gesmeed voor het maken van een vervolg op het boek "Gilden Kring Maasland 1935 – 1985". Het boek moest alleen anders van opzet worden en toch wat van het oude hebben. De historie wilden we niet vertellen daar dit ruim beschreven werd in de vorige uitgave.

In het nieuwe boek komen vooral de laatste vijftig jaar aan de orde. Tevens wordt het sociaal en maatschappelijk karakter van de gilden in de huidige tijd belicht. Daarnaast is er ruimte voor een denkbeeld over de toekomst. Kring Maasland is volop in beweging dus ook haar leden. Reden om elk gilde toch twee pagina's aan te bieden om hun verhaal van de laatste vijftig jaar te vertellen. Nieuwe gilden die in 1985 nog niet waren ontslapen krijgen vijf pagina's om zich voor te stellen. Om dit feest de kleur te geven wat het verdient zal het boek verschijnen in groot formaat en full color. Het boek zal in een oplage van 500 stuks verschijnen en worden gepresenteerd op het feest van de kring. Wilt u in het bezit komen van dit boek, neem dan contact op met de SAT-commissie van Kring Maasland. ■

Het logo van Kring Maasland.

Koningschieten bij Sint Antonius Abt Vorstenbosch

Op zaterdagmorgen 23 mei 2009 ging het gilde koning Cor Geenen thuis afhaken. De opening op het schietterrein werd verricht door wethouder Donkers, die later ook de eerste steen legde voor de aanbouw van het clubhuis. Na de loting voor het koningschieten werd de vogel in de schietbak geplaatst en de boom gevrijd. Eerst mocht de wethouder zijn eerste schot lossen, gevolgd door pastoor Ouwens en de oude koning, waarna de koning zijn koningsschild aan het gilde aanbood. Het is een mooi gevormd schild, met een afbeelding van een standaardruiter erop. Met tweeëndertig leden werd de strijd om het koningschap begonnen. Na 162 schoten kwam de koningsvogel omlaag en mocht Theo van der Heijden zich "gildekoning" noemen, omdat hij onverwachts de vogel in tweeën had geschoten. Hierop werd geproost met een rondje bier.

Gildekoning Theo van der Heijden.

De nummers van de obligaties werden getrokken door de gildebroeder van het jaar Johnnie van der Heijden. Dit was de zeventiende trekkingsronde, nog drie jaar te gaan, dan is onze obligatielening voor het clubhuis ten volle terugbetaald.

De schietbak werd vervolgens in orde gebracht om te schieten voor de titel "schutterskoning", waaraan vierentwintig schutters meededen. Na het inschieten mocht men niets meer missen. Na elf kampronden waren er nog twee schutters over en in de laatste kampronde was Jan van Grunsven de enige schutter die alles wist te raken en dus "schutterskoning" werd. De nieuwe gildekoning werd geïnstalleerd door het omhangen van het vest en koningsvogel. Nadat hij eerst was rein gewassen en zijn belofte had gedaan, mocht hij onder tromgeroffel over het vaandel schrijden. De schutterskoning kreeg zijn schild omgehangen. Beide koningen werd een vendelhulde gebracht. Al met al was het weer een dag om de broederschap, trouw en dienstbaarheid te versterken binnen de vereniging. ■

Schutterskoning en gildekoning met familie.

Bernhezer gilden brengen vendelhulde aan veteranen

In het kader van de nationale veteranendag (27 juni 2009) gaven de gezamenlijke Bernhezer gilden acte de precence en brachten een vendelhulde aan de bijeengekomen veteranen uit de regio. Het Sint Willebrordusgilde Heeswijk, het Sint Catharinagilde Nistelrode en het Sint Barbaragilde uit Dinther waren in het gildehuis in Dinther bijeengekomen om gezamenlijk uit te trekken naar het Cultureel Centrum in Dinther waar de veteranen waren samengekomen. Na de vendelhulde was het woord aan hoofdmans Eugene van Bouwdijk Bastiaanse, hij haalde de geschiedenis aan van de gilden in het algemeen en het vendelen in het bijzonder. In het grijze verleden, zo sprak hij, dienden

Vendelhulde aan de veteranen in Bernheze.

de vendeliers tijdens veldslagen als berichtgevers over de stand van de strijd aan hun bevelhebbers. Wat wij u hier brengen is een overblijfsel uit deze vervlogen tijden, alle slagen die de vendeliers maken hebben een betekenis, zo kunnen de bevelhebbers uit de gemaakte slagen opmaken of de strijd voorspoedig of nadelig verloopt, en waar versterkingen nodig zijn etc. Het huidige leger heeft die diensten van de gilden overbodig gemaakt en mede dankzij mensen als u kunnen wij leven in rustiger tijden, waarbij wij onze gilden heden ten dage verder kunnen laten bestaan als een broederschap. Na het brengen van de vendelgroet en de toespraak namen de gilden weer afscheid en vertrokken richting het Sint Barbaragildehuis waar hun enkele consumpties wachtten, aangeboden door de gemeente Bernheze. Het was letterlijk en figuurlijk een warme vendelhulde. ■

Europees Schutters Treffen te Kinrooi (België)

Het Sint Barbaragilde Dinther ging eind augustus met twee koningskansen naar het EST te Kinrooi. Uniek voor het Sint Barbaragilde en misschien wel uniek voor het EST gebeuren. Hans de Visser is momenteel gildekoning en Lars Blom mag de titel van jeugdkoning gaan verdedigen. Het unieke is dat we hier spreken over opa en kleinzoon, een complete toevalstreffer. Lars is vendelier en een fervent jeugdschutter en opa Hans woont als schutter met kleinzoon Lars de competities bij, zowel bij de thuisschietcompetitie als bij de "Hoge Schuts". Het jeugdkoningschieten is een gebeuren dat bij het Sint Barbaragilde in Dinther al een tiental jaren tot groot genoegen van de jeugd plaatsvindt en waren we extra blij met dit gebeuren op Europees niveau. Het Sint Barbaragilde hoopte uiteraard dat de poging tot het schieten om de Europese titels, waarvan het schieten voor de jeugdkoning dit jaar voor het eerst op het internationale programma stond, zou leiden tot het behalen van beide titels. Bovenstaande tekst had zo moeten zijn, ware het niet dat de regels sinds het vroege voorjaar zijn veranderd.

fotografie: Marica van Herpen

Opa Hans met kleinzoon Lars voordat wijziging bekend was.

In België is de minimum leeftijd voor het schieten met scherp gesteld op zestien jaar, de EGS heeft het concept aangepast in het reglement, de leeftijd voor het mogen deelnemen aan het prins-schieten is gewijzigd van vijftien jaar naar zestien jaar. Leg dat maar eens uit aan diegene die voor je gilde is uitverkoren en op dat moment de passende leeftijd had! ■

Sint Barbaragilde bij opening Kilsdonkse molen

Prins Friso zet de deels gerestaureerde en deels opnieuw opgebouwde molen weer in beweging. Een unieke molen in Europa, een windmolen en een watermolen in één. Het Sint Barbaragilde Dinther en het Sint Willebrordusgilde Heeswijk waren present bij de opening van de prachtige Kilsdonkse molen in Dinther. De molen werd gevrijd door de gilden teneinde deze te ontdoen van kwade geesten en verkeerde invloeden. Prins Friso liep tussen de gildekoningen van het Sint Barbaragilde en het Sint Willebrordusgilde vanaf de feesttent naar de Kilsdonkse molen om daar de openingsceremonie uit te voeren. Gezien het feit dat we hier over een cultuurparel spreken voelden de beiden gilden meteen aan dat ze zeker aan deze opening hun medewerking zouden gaan

Fotografie: Franka van Tilburg

Het Sint Barbaragilde bij de Kilsdonkse molen.

verlenen. De opening was door de organisatie omgetoverd tot een waar spektakel, terwijl de gilden rond de molen trokken om deze te vrijen werden er handkanonnen afgevuurd om er zeker van te zijn dat geen kwade of boze geesten zich in of om de molen zouden vestigen. Na dit spektakel was het pastor Joost Jansen die de beide molendelen inzegende en hen beide een behouden vlucht toewenste. Voor Prins Friso de taak om het rechter waterrad door het opendraaien van een watersluis in beweging te zetten, hetgeen met soepele slagen ten uitvoer kwam. Sinds mensenheugenis (1880) waren de beide molendelen niet meer tegelijk in werking geweest. Door het onderbrengen van de molen in een stichting heeft moleneigenaar Paul Potters met deze stichting een verloren gewaande parel weten te behouden. "Stichting de Kilsdonkse Molen" proficiat met dit behaalde resultaat. ■

Nieuwe Landjonker in Schijndel

Op zondag 28 juni 2009 is Wim van Harsseel Landjonker 2009 van het gilde Sint Catharina en Barbara geworden. In de finale wist Wim overtuigend te winnen van Peter Hellings die hierdoor de titel van Heerboer veroverde. De strijd om de titel van Pachter ging tussen Henk van Eerdt en Marco Steenbakkers. Henk was net iets te sterk in deze strijd en ging met de titel van Heerboer aan de haal. In de finale om de titel van Gildedame was het Riëtte Vervoort die in deze strijd sterker was dan Ria van Heesch. ■

De winnaars in Schijndel.

Gilde Besoijen organiseerde open luchtbukskampioenschap

Op Koninginnedag organiseerde het gilde Sint Crispinus & Sint Crispinianus van Besoijen tijdens de oranje festiviteiten van "vereniging Koninginnedagbesoijen" voor de derde keer de open luchtbukskampioenschappen van Besoijen. Door dit evenement kon het gilde zich op een mooie manier presenteren aan de jeugd en overige inwoners van de wijk Besoijen en de rest van Waalwijk. Het gilde is in het bezit van een zelfgemaakte mobiele tien-meter schietbaan met twee schietpunten welke de afgelopen drie jaar telkens weer gebruikt werd bij dit evenement. De bezoekers van de oranjefestiviteiten, en zeker de jeugd, maakten vele malen gebruik van de mogelijkheid om te schieten en zich te meten wie nu de beste schutter van Besoijen is. Ook werd op deze dag uitleg gegeven over wat het gilde nog meer in 'huis' heeft en werden geïnteresseerden uitgenodigd eens een keertje op het schietterrein te komen kijken. ■

Drukte in de mobiele schietbaan.

Open dag gilde Sint Crispinus & Sint Crispinianus Besoijen

Zondag 17 mei 2009 was het weer zover. Één keer in de twee jaar organiseert het Besoijense gilde een open dag om de Waalwijkse bevolking kennis te laten maken met het fenomeen "gilde". Dit keer was het een speciale open dag, omdat na ruim anderhalf jaar noeste arbeid van de eigen gildebroeders, eindelijk de nieuwe luchtbuksbaan officieel geopend kon worden. Om dit alles gerealiseerd te krijgen was hulp van buitenaf onontbeerlijk. Daarom werd besloten om op deze open dag door de directie van de hoofdsponsor "bouwbedrijf Van Wijnen zuid" en de burgemeester

Het hijsen van de vlaggen.

van de gemeente Waalwijk, drs. A.M.P. Kleijngeld, plus een van onze gildebroeders, als openingsceremonie hun eigen vlag te laten hijsen. Tevens bood onze hoofdman/koning Rene van Kuijk hen als blijk van waardering een beeldje van een gildebroeder aan. Als afsluiting van het officiële gedeelte bracht onze vendelier de vendelgroet. Voor het publiek was er verder de mogelijkheid te schieten in de nieuwe luchtbuksbaan en was er een expositie met foto's, oude wapens en gildeattributen. Voor de kinderen was er boerengolf. De opendag werd ondanks de natte start in de ochtend zeer goed bezocht en wij mogen dan ook terugkijken op een zeer geslaagde opendag. ■

Koningschieten bij Hubertusgilde Drunen

Al weken was de vraag wie de nieuwe gildekoning zou worden. De gildebroeders waren het er over eens dat het spannend zou worden, want de deelnemende schutters wilden het allemaal graag worden. Voordat deze strijd beslecht zou worden, werd de dag begonnen met het reveilleblazen door bazuinblazer Ad Smits bij verschillende gildebroeders thuis of in de straat. Nadat het regerende koningspaar thuis was afgehaald, vertrok het gezelschap richting bejaardencentrum Jacobushof. Daar droeg gildeheer pastoor Van de Hout traditiegetrouw de mis op voor de bewoners van Jacobushof en de leden van het gilde. Hierna werd genoten van een koffietafel bij Wijnand van Delft. Toen was het dan zover. Het gilde vertrok "naar achter". Eerst werd bij de Hubertuskapel een vendelgroet gebracht en sloten de koning en koningin van 2008 hun koningsjaar af met brandewijn voor iedereen. Zowel bij de jeugdige gildebroeders, die streden om de eer van jeugdkoning, als bij de volwassenen was de spanning om te snijden. Rond kwart over drie was het Gerard Klerks die met schot 202 de vogel naar beneden schoot. Het wachten was daarna op de jeugdkoning en dat werd Sander Strijk. Gerard is samen met zijn vrouw Jacqueline het nieuwe koningspaar. Volgens de traditie is zij de koningin van het

gilde. Een koning zonder land en zonder troon. Zonder scepter, zwaard of kroon. Een Koningschap in waardigheid met gilde honneurs, steeds naar buiten tredend als ambassadeur, zoals het lied ons vertelt. Nadat door het bestuur werd besloten dat er een nieuwe koning was, volgden de rituelen die daarbij horen.

De nieuwe koning wordt de handen gewassen en hem wordt het koningszilver omgehangen. De koningin krijgt haar koninginnemantel om. De koning heeft de eer om één keer over het vaandel te lopen en om de vendelgroet samen met zijn koningin in ontvangst te nemen. ■

Jeugdkoning, koning en koningin geflankeerd door de hoofdman en bestuurslid.

Schuttersontmoeting Drunen, Nieuwkuijk, Heesbeen druk bezocht

Op het schietterrein van het Sint Jorisgilde te Heesbeen heeft de tweede ronde van de jaarlijkse ontmoetingen plaatsgevonden. Onder goede omstandigheden zijn de schietvaardigheden weer goed getest. Drie maal per jaar komt men samen en elke keer op een ander terrein. Elk seizoen kan zo bepaald worden welk gilde de beste schutters heeft. Niet dat het schieten binnen de gilden het voornaamst is, het blijft wel een goede aanleiding om elkaar weer te zien. Zestien schoten was dit maal de opdracht. Een schot op elk doel, een stalen vogel op bijna zestien meter hoogte, van het terrein. Er zijn geen persoonlijke prijzen te verdienen maar enkel het gemiddelde van de zogenaamde korpsen. Het Heesbeense gilde wist niet helemaal gebruik te maken van het thuisvoordeel en moest Nieuwkuijk voor laten gaan.

Op 12 september was de laatste ronde in Drunen. ■

Sint Hubertusgilde Drunen wint prijzenslag in Rijsbergen

Op zondag 14 juni 2009 heeft het Sint Hubertusgilde uit Drunen groot succes behaald bij het gilde Sint Bavo in Rijsbergen. Als gastgilde optredend in de kring Baronie en Markiezaat heeft het maar liefst twaalf zilveren schilden weten te veroveren. Vendelier Tom Klerks won de eerste prijs in zijn klasse en Edward Klerks de eerste prijs bij de jeugd. Verder won tamboer Bas van Loon de eerste prijs in de A-klasse, tamboer Cees den Teuling de eerste prijs in de C-klasse en tamboer Sander Strijk, die voor de eerste keer deelnam aan de wedstrijden, won samen met de andere tamboers de eerste prijs bij het groepstrommen. De schutters van het gilde namen de eerste prijs bij het korps mee. En het viertal nam de eerste én tweede prijs mee naar huis. Bas van Loon won het schild voor de kampioen schutters en hij won tevens de eerste prijs van de categorie personeel. Apetrots is het gilde op het schild dat ze won voor het mooiste gilde in de optocht! Letterlijk en figuurlijk een pluim op de hoed van de kledingcommissie, die de nieuwe pakken van het gilde, vorig jaar samen met de middenstand van Drunen wist te realiseren. ■

De trotse gildebroeders uit Drunen.

Beschermvrouwe meteen 'thuis' op kringdag Hoge Schuts

Het Sint Jorisgilde Berlicum, dat sinds 1615 ononderbroken bestaat, heeft acht jaar na het overlijden van mevrouw H. de Koning-Van Belkum weer een nieuwe beschermvrouwe. Voor deze belangrijke functie, die in de aloude Caert van het gilde omschreven wordt als een aanzienlijk persoon bij voorkeur voortkomend uit de burgerij van Berlicum en Middelrode, is mevrouw notaris mr. Claartje Wedemeijer bereid gevonden deze traditie voort te zetten.

En dat deed ze op 14 juni 2009 met verve tijdens de kringdag van de Hoge Schuts. Een kleine kring van twaalf gilden die in de jaren dertig van de vorige eeuw in Berlicum is opgericht. Tijdens de gildemis werd zij door gildeheer Ben Jansen ingezegend met de woorden "Ik beloof

Oud-deken Wim van Helvoort voorziet de nieuwe beschermvrouwe Claartje Wedemeijer van de bijpassende sjerp.

plechtig dat ik het Sint Jorisgilde in de geest van hun schutspatroon Gregorius zal handhaven, het kwade bestrijdend en het goede onbaatzuchtig te hoeden. Zo waarlijk helpe mij God almachtig." Hoe feestelijk ook, buiten regende het intussen pijpenstelen en wel zo hevig en langdurig dat de meute doorweekt op het wedstrijdterrein arriveerde. De worst voor de heilige Clara vergeten omdat de nieuwe beschermvrouwe dezelfde voornaam heeft? Als het om drie uur nog regent, stoppen we er mee, besloten de organisatoren. Op dat moment verscheen de zon aan het firmament en konden alle onderdelen alsnog beginnen. Deze lange vertraging ten spijt, de nieuwe beschermvrouwe bleek zich nog 's avonds laat tussen het gildevolk al zo 'thuis' te voelen dat ook haar echtgenoot en kinderen zich enthousiast aanmeldten als nieuwe leden van het Berlicumse Sint Jorisgilde. Maar waarheen ging de eer van de gildedag? Het koningschap van de Hoge Schuts kwam in handen van Ferry Verhoeven van het Sint Jorisgilde uit Geffen. Bij het keizerschieten eiste Eric van Lent van het Sint Lambertusgilde uit Maren Kessel de titel op. ■

Ger van Ewijk opnieuw koning gilde Sint Joris Helvoirt

Met een welgemikt schot in een spannende finale schoot Ger van Ewijk op kermismaandagmiddag zich voor de tweede keer tot koning van het gilde Sint Joris uit Helvoirt. De kleine, maar oh zo blij koning: "Ik was heel zeker van mijn zaak. Als regerend koning was er bij mij geen druk of spanning aanwezig. Bij mijn voorgangers kandidaten wel.

Twee schutters voor mij trachten al meerdere keren, zonder succes, het koningschap binnen te halen. Toen mijn kans kwam heb ik met

De nieuwe koning Ger van Ewijk.

een weloverwogen schot de laatste resten van de staart van de koningsvogel van de zeventien meter hoge schutsboom afgeschoten." Het bleek een heel snelle maar ook spannende strijd op de gildewei aan de Helvoirtsestraat in Helvoirt. Doorgaans zijn er meer dan honderd schoten nodig voordat er een koning bekend is. Dit jaar zijn er tweeëntwintig schoten afgevuurd richting koningsvogel.

Daarvoor zorgde een van de zes kandidaten door de vogel al heel snel met een voltreffer meer dan te halveren. "Ik ben heel blij met mijn tweede titel en ben over drie jaar zeker van plan met het koningschieten mee te doen. Mocht het me dan weer lukken, dan ben ik een echte geluksvogel. Drie keer koning achtereen levert een eretitel van keizer op. Die hebben we al bij Sint Joris. Het zou een unieke situatie opleveren. Met plezier schenk ik binnenkort een schild aan het gilde en nu de nodige consumpties aan onze leden. Dat hoort erbij en je weet het vooraf. Bij elke titel hoort een schild en bier." Na de gelukwensen voor de prolongatie van het koningschap moest Ger van Ewijk zijn voeten wassen en op blote voeten het vaandel betreden als onderdeel van de huldiging. De man uit Helvoirt mag de titel in de drie komende jaren met verve voeren. ■

Verbroederingsfeest in Udenhout

Tweede pinksterdag, 1 juni 2009, verbroederingsdag van het Sint Jorisgilde Udenhout met het gilde Sint Joris uit Nieuwmoer. De gasten werden verwelkomd met koffie en een woordje van hoofdmans Piet Vromans. Deze dag bestond uit schieten in verschillende disciplines en een bezoek aan het heemcentrum 't Schoor'. Een groep bleef schieten en een andere groep ging naar het heemcentrum.

De schutters werden opgedeeld in drie groepen en moesten de onderdelen geweer opgelegd, geweer vrije hand en kruisboog op de wip schieten. Van te voren werd al dik gespeculeerd, die kleintjes (waarmee de wip wordt bedoeld) waren veel te klein. "Die zie je niet eens" werd geroepen. We stelden hen gerust, 'laten we maar eens op de grote beginnen en we zien wel hoever we komen'... Zoals gewoonlijk had men eerst een paar proefschoten nodig, alvorens men het door had, maar dan zag je de schutters geboren worden. Al strijdend en drinkend nam men de ene na de andere kom op de korrel. Ook naar elkaar toe, was men ondeugend, als men een loef kon afsteken dan zou men het niet laten! Koning Cis Uytdewilligen behaalde de eerste plaats bij de heren, Sabine van

Loon de eerste plaats bij de dames en bij de jeugd behaalde Evert de eerste plaats. Na het schieten kwam de andere groep weer terug op het terrein en werd alles in gereedheid gebracht voor de gezamenlijke barbecue. Na de prijsuitreiking kreeg hoofdmans Piet Vromans uit de handen van hoofdmans Jaak Bleijenbergh een zilveren bord aangeboden ter herinnering aan deze mooie dag. Deze verbroedering kende zijn eenvoud, het samenzijn en gezelligheid. ■

Piet Vromans bekijkt het ontvangen zilveren bord.

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

Brabants Individueel- en Korpskampioenschap kruisboog op wip schieten naar Gemonde

Het gilde Sint Joris & Sint Catharina uit Gemonde kan terugkijken op een zeer geslaagde federatieve kruisboogdag, georganiseerd door het gilde Sint Antonius Abt uit de Kring Peelland te Deurne. Onder een stralende zon met een redelijke straffe wind namen acht Gemonde schutters op 24 mei 2009 deel aan het NBFS-kampioenschap kruisboog op de wip. Het korps (eerste viertal) bestaande uit: Martien van de Loo, Johnny, Wilfred en Wim van der Leest wist met de maximale score van zestig punten beslag te leggen op het Korpskampioenschap. Dit was de eerste keer, sinds het ontstaan in 2000 van dit federatieve toernooi, dat in viertallenverband zestig punten zijn geschoten! Het tweede viertal uit Gemonde, bestaande uit: Harry Geerts, Marcel van der Leest, Henry en Johan van der Schoot wist in totaal drieënvijftig punten te schieten. Ook individueel ging het federatieve kruis naar Gemonde. Er waren in totaal drieëntwintig schutters die allen 'volle bak' schoten. Na afkampen was Wilfred van der Leest de enige die niet wist te missen. Dit is voor hem, na 2006, de tweede maal dat hij zich Kampioen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden mag noemen. ■

Staannd v.l.n.r.: Johnny, Wim en Martien; knielend links: Wilfred; rechts het kampioensviertal uit Diessen.

Uitwisseling tussen Brabants gilde en Limburgse schutterij

Op 17 mei 2009 werden de leden van drumband-jachthoornkorps schutterij Sint Sebastianus Laar - Weert (Limburg) op de gildenaccommodatie Datmunda te Gemonde ontvangen met koffie en thee. Hoofman Hans van der Schoot van het gilde Sint Joris & Sint Catharina had deze onderlinge uitwisseling geregeld met zijn werkcollega Henk Sijben van deze schutterij uit Laar. Allereerst werd er een rondje door Gemonde gemaakt. Het Gemonde gilde voorop, want een schutterij "marcheert" in plaats van "gaat" en hun tempo ligt dus een stukje hoger. Terug op Datmunda werden er, na de ergste dorst gelest te hebben, twee vendeldemonstraties door Gemonde gildeleden gegeven; in groepsverband en individueel door

De twee jongste deelnemers; links: Hilde Geerts (Gemonde), rechts: John Peeters (Laar).

Johan van der Schoot. Hij liet, onder luid applaus, enkele klassieke en acrobatische vendelslagen zien. Hierna was het de beurt aan Sint Sebastianus. Het jachthoornkorps gaf een demonstratie weg welke van ongekend bijzondere hoogte was. Aansluitend werden de leden van de schutterij ingedeeld in een vijftal groepen, welke onze (Brabantse) schietdisciplines gingen beoefenen. Er werd op een tweetal bomen kruisboog op wip en geweer op job geschoten; daarnaast werd de handboog gebruikt om op doel te schieten. Aan het begin van de avond spraken Hans van der Schoot en voorzitter Leo Nijmens lovende woorden over deze geslaagde uitwisseling. Dit zal zeker een vervolg hebben! Tevens werd het Gemonde gilde alvast uitgenodigd op het schuttersfeest, welke de schutterij op 16 mei 2010 organiseert. ■

Keizer in Enschoot

Op 17 mei 2009 werd het vierjaarlijks koningschieten gehouden. Het viel samen met de Sint Jobviering in Enschoot. De kerk zat vol met het

fotografie: Cijis de Visser

Vlnr, het koningspaar en het keizerspaar en twee "bruidjes", de gezusters Michels.

Sint Joris en Sint Sebastiaangilde Enschoot, het Sint Hubertusgilde uit Berkel en menige bedevaartganger. De koningsvogels werden gezegend door pastoor Pieter Scheepens. Nadat de vendelgroet was gebracht werd het koningspaar, met paard en wagen, naar het gildeterrein gebracht waar ze onthaald werden met een erehaag door alle leden. Na enige consumpties werd begonnen met het koningschieten. Zeven leden streden mee. Na loting begon Piet Priems, nadat kerkelijke, wereldlijke overheid en oudkoning de vogel hadden "losgeschoten". Iedereen wenste elkaar, maar vooral Harrie Schellekens, veel geluk want het zou toch uniek zijn als hij keizer werd. Piet schoot uiteindelijk een groot stuk af. Jef van Rijzingen schoot nog een stuk weg. "Achterop schieten!" wordt er geroepen en ja; Harrie schoot – het 114de schot – en de vogel viel. Hij is Keizer!

De eerste van het gilde. Harrie en Mien waren dolgelukkig en namen de felicitaties in ontvangst. Met een keizer moest nu opnieuw voor een koning geschoten worden. Ook nu weer zeven leden die meestreden omdat Rob Elings nu meeschoot. Na loting mocht Anthony Wehmeijer beginnen, nadat de boom weer was vrij geschoten. Ook nu weer schoot Piet een groot stuk af. Dan Noud van Vught, hij viel nog niet. Nu Appie; hij aarzelde, keek nog eens goed, schoot; ja, hij viel. Appie was met het 120ste schot voor de tweede keer koning van het gilde. Zichtbaar geschrokken dat het gelukt was, nam hij de felicitaties in ontvangst.

Eerst werd Harrie gehuldigd. Hij was nu eigenaar van het gildesilber. Het gilde kocht dit af en schonk hem een keizerschild.

Daarna werd Appie gehuldigd en hem het koningszilber omgehangen. Na de erewijn keken we terug op een zeer geslaagde dag.

We zijn een keizer en een nieuwe koning rijker. ■

Nieuwe koning voor het Essche gilde

Op tweede paasdag vond bij het Sint Willebrordusgilde in Esch het vierjaarlijks koningschieten plaats.

's Morgens werd het gilde ontvangen ten huize van de heersende koning Wim van der Pasch, waar het ontbijt met koffie, broodjes en uiteraard de paaseieren reeds klaar stond. Na het ontbijt werd gildeheer pastoor Jos Verbraeken bij de pastorie afgehaald en begeleid naar de parochiekerk voor de eucharistieviering waarbij de houten koningsvogel door de pastoor werd gezegend. Na een rondgang door het dorp werd koers gezet naar het gildeterrein waar de vogel op de schietboom werd geplaatst en bevrijd van boze geesten. Nadat de heersende koning door hoofdman Alphons van der Heijden was bedankt voor zijn bewezen diensten in de afgelopen vier jaar, werd het koningszilber onder de boom gehangen ten teken dat de koningstitel vacant was. Onder tromgeroffel en bazuingeschal loste de zojuist afgetreden koning het eerste schot op de koningsvogel, direct gevolgd door dertien andere schutters die zich door het trekken van een lotnummer voor de strijd hadden aangemeld. Na ongeveer anderhalf uur was het hoofdtamboer Adrie Verhoeven die met het 199e schot de laatste restanten van de vogel naar beneden wist te schieten en daarmee de titel voor zich opeiste. Nadat hij de eed had afgelegd, werd hem door de hoofdman het koningszilber omgehangen en de scepter overhandigd. Daarna mocht hij het gildevaandel betreden en brachten de vendeliers hem een vendelgroet.

Koning Adrie Verhoeven en echtgenote Silvia.

Met een rondgang door het dorp werd de nieuwe koning aan de Essche bevolking getoond. De dag werd op het gildeterrein met een stampotbuffet en het optreden van live artiesten afgesloten. Adrie Verhoeven gaf aan het koningschap op te dragen aan zijn overleden vader, Kees Verhoeven. Kees was koning van 1985 tot 1989 maar is helaas drie maanden voor het einde van zijn koningschap overleden. Zoon Adrie nam destijds gedurende de laatste drie maanden van de regeerperiode van zijn vader het koningschap waar. ■

Lintjesregen boven Esch

Op woensdag 29 april 2009 had zich, naast een aantal overige belangstellenden, ook nagenoeg de voltallige overheid van het Essche Sint Willebrordusgilde in vol ornaat verzameld in de directe omgeving van het woonhuis van dekenschrijver Leo Konings. Wat zij wel wisten en de dekenschrijver niet, was dat per brandweerauto loco-burgemeester Jan Brenninkmeijer zou arriveren om aan Leo de versierselen behorende bij de koninklijke onderscheiding 'Lid in de orde van Oranje Nassau' op te spelden. Deze onderscheiding werd hem verleend wegens zijn >

jarenlange inzet voor het gildewezen. Vanaf 1975 is hij jurylid voor het vendelen en vendelinstructeur bij diverse gilden in de omgeving. Vanaf 1978 is hij bestuurslid van het Essche gilde, waarvan in totaal achttien jaar dekenschrijver. Daarnaast is hij sinds 1992 lid van de vendelcommissie van de kring Maasland en secretaris van de commissie vendelen van de NBFS. Vanaf 1994 is hij bestuurslid bij Kring Maasland.

Leo Konings Lid in de orde van Oranje Nassau.

Naast zijn gildewerkzaamheden is hij vanaf 2002 nog secretaris van het Essche parochiebestuur. Op Koninginnedag, 30 april bracht het gilde traditiegetrouw de vendelgroet aan de gedecoreerden. Dit jaar waren er maar liefst zeven Esschenaren die een koninklijke onderscheiding mochten ontvangen. Na de vendelgroet trok het gilde naar De Langvelden, om in de tuin van de deken-schrijver te genieten van het aangeboden drankje en hapje. ■

Essche gilde begeleid neomist

Voor het eerst sinds mensenheugenis heeft de Essche parochie een nieuwe priester voortgebracht, in de persoon van de 33-jarige Stefan Schevers. Op zaterdag 6 juni 2009 is hij door mgr. Hurkmans gewijd in de Sint-Janskathedraal in Den Bosch. Daags daarna heeft hij in de Essche parochiekerk, waar hij van kinds af aan actief was als misdienaar en acoliet, zijn eerste mis opgedragen. Volgens goed gildegebruik werd de neomist door het Essche Sint Willebrordusgilde van huis afgehaald en naar de kerk begeleid. Om half tien stond het gilde aangetreden voor de pastorie waar een aantal concelebranten, waaronder de huidige Essche pastoor en twee van zijn voorgangers, zich aansloten om naar het ouderlijk huis van Stefan te gaan om hem en zijn ouders van huis op te halen. Onder tromgeroffel en bazuingeschal en met vliegende vendels trok het gezelschap naar de parochiekerk waar een stijlvolle eucharistieviering door het gilde werd opgeluisterd. Na de mis werd aan de nieuwe priester nog een vendelgroet gebracht. Het Essche gilde wenst Stefan veel succes in de parochies Dreumel, Wamel en Maasbommel waar hij als kapelaan door de bisschop is benoemd. ■

Neomist Stefan Schevers (midden) neemt de vendelgroet in ontvangst.

Huldiging keizer voor vijftig jaar gildebroederschap

"In 1958 heeft wijlen Sjang Siebers mij aangemeld als lid voor het Sint Antoniusgilde Beers en in 1959 hebben ze me als lid ingeschreven. Ik hield van schieten:" Zo begon keizer Piet Vergeest zijn dankwoord. En dat is wel gebleken. Piet werd al in 1960 voor de eerste keer koning. Op dat schild dichtte hij:

*Sint Anthonius vierde jubileumfeest
Dat was naar de zin van Piet Vergeest
Bij het schieten op de vogel
Kwamen de laatste resten met mijn kogel.*

In 1962 en in 1970 werd hij opnieuw koning en behaalde daarmee, volgens de toen geldende regels, het keizerschap. Staande deken Rien van Haren en burgemeester Schoots van Cuijk roemden de jubilaris

Burgemeester Schoots van Cuijk speldt keizer Piet Vergeest de medaille op. Naast hem zijn vrouw Riek.

om zijn verdiensten voor het gilde. In zijn dankwoord haalde de jubilaris herinneringen op uit de lange tijd van zijn lidmaatschap. Maar het belangrijkste in al die jaren was, zo zei hij, "dat ik op de gildedag in Vianen in 1959, mijn vrouw Riek heb leren kennen. Dat is dus ook al vijftig jaar". ■

Harrie Cremers vijftig jaar gildebroeder

Tijdens de afgelopen Pinksteren kende het Sint Anthonius en Sint Nicolaasgilde Groeningen één jubilaris; Harrie Cremers was dit jaar namelijk vijftig jaar gildebroeder. Gedurende deze jaren is Harrie onder andere drie keer koning geweest, tien jaar bestuurslid en twee jaar gildmeester. Daarnaast heeft hij onder andere als jurylid gefungeerd tijdens de optochten op gildedagen. Gedurende zijn lidmaatschap is Harrie zeer betrokken geweest bij het gildewezen en hij heeft het altijd een warm hart toegedragen. Harrie heeft veel tijd en energie in de ontwikkeling van het Sint Anthonius en Sint Nicolaasgilde gestoken en daardoor heeft hij dan ook veel voor het gilde kunnen betekenen. Tijdens het koningschieten op eerste pinksterdag zijn hoofdman Theo Kuijpers, tweede deken Marcel de Vos en deken Alby Jans op bezoek gegaan bij Harrie om hem een zilveren schildje en een fles jonge jenever te overhandigen. Het bestuur en de leden hopen dat Harrie nog vele jaren in goede gezondheid lid mag blijven van het gilde. ■

Jubilaris Harrie Cremers geflankeerd door twee bestuursleden.

Pinksteren bij het Sint Anthonius en Sint Nicolaasgilde Groeningen

Op eerste pinksterdag 2009 vond in Groeningen het jaarlijkse koningschieten plaats. Bij het schieten om de publieksvogel was het

Jeanne van Kessel die met het zesentachtigste schot het laatste hout naar beneden schoot. Bij de jeugd was het Tom van Buijtene die de vogel liet vallen en de nieuwe jeugdkoning werd. Bij het koningschieten mocht keizer Rini Peters dit jaar zijn keizerstitel proberen te verdedigen. Jeroen Kuijpers zou namelijk voor de

derde opeenvolgende keer koning kunnen worden en daarmee de nieuwe keizer. In totaal stredden veertien schutters mee voor de koningstitel en het laatste stuk hout werd zowaar ook dit jaar weer door Jeroen Kuijpers naar beneden geschoten met het 302e schot. Niet alleen werd hij de nieuwe koning, maar hij nam tevens de keizerstitel van Rini Peters over, die al sinds 1988 deze titel mocht voeren. Ook de prijsvogel voor alle gekostumeerde leden werd door Jeroen Kuijpers gewonnen, hij sleepte met het achtentigste schot de geldprijs in de wacht. Hierna was er bij gildenhuis "De Zandpoort" een vendel hulde en een optreden van de drumband, waarna tijdens het tereen de dag nog eens doorgenomen werd. De volgende morgen was het, met opnieuw prachtig weer, tijd voor een mis in de openlucht bij de kapel. 's Avonds werden de koningin en de jeugdkoningin ingehaald. Daarna was het tijd voor het traditionele koninginnebal met de receptie. Tijdens dit bal werd onder andere de wisselbokaal aan de koning uitgereikt en het zilveren speldje aan de jeugdkoning. Ook werd er uitgebreid stilgestaan bij de keizerswissel en werd bekend gemaakt dat Frans Kusters de nieuwe eerste gildmeester was geworden. ■

NK wipboomschieten opgelegd in Groeningen

Door de goede resultaten van de Groeningse schutters bij het vorig Nederlands kampioenschap had het Sint Anthonius en Sint Nicolaasgilde uit Groeningen, dit jaar de eer dit evenement te organiseren. Het begon allemaal op zaterdag 27 juni 2009 met het Nederlands Kampioenschap Wipboomschieten Jeugd. (in de rubriek jeugd hier meer over). De dag erna volgde het Nederlands Kampioen Opgelegd. Bij het onderdeel Viertallen stredden maar liefst tweeënvijftig viertallen om de landelijke titel. Na het inschieten waren er tien viertallen die het maximum aantal van twaalf punten wisten te behalen. Uiteindelijk slaagde Harry van Elst, Henk van Amstel, Math Gijsbers en Vincent Jans van Oranje Agatha (Sint Agatha) erin iedereen het nakijken te geven door Nederlands kampioen te worden bij dit onderdeel. Nederlands Kampioen Persoonlijk Opgelegd 2009 werd Els Bomers van Sint Sebastiaan uit Middelaar. Tweede bij dit onderdeel werd Richard Straatman van SV de Milsbeek. Bij het onderdeel Personeel Vrije Hand was het Erik Huibers uit Eindhoven, die de eerste prijs in de wacht sleepte. De koningstitel was voor Gerard Weijtmans van Sint Anthonius Sint Sebastiaan uit Udenhout. Voor de winnaars volgde een mooie prijsuitreiking in het bijzijn van Karel van Soest, burgemeester van de gemeente Boxmeer en tevens beschermheer van het gilde. Al met al kunnen we terugkijken op een geweldig Nederlands Kampioenschap. We zijn erg blij met de opkomst en hopen iedereen volgend jaar terug te zien bij Sint Agatha. ■

De prijswinnaars.

Overzicht schietterrein.

Bijzondere jubileumviering bij het Ravensteinse Sint Barbara Gilde

Op zondag 14 juni 2009 werden drie gildebroeders gehuldigd in verband met één gouden en tweemaal een robijnen gildejubileum. Het Ravensteinse gilde is trots op dergelijke gildebroeders. Tijdens de huldiging werd voor de tweede keer in het bestaan van het gilde een gouden Barbara uitgereikt, ditmaal aan vaandrig Ben Kuijpers en uiteraard werden de beide robijnen jubilarissen Wim Stevens (reserve-vaandrig) en Joop Strik (schutter) niet vergeten. Zij ontvingen een zilveren Barbaraspeld. Na de huldiging werden er veel liederen gezongen, ook enkele speciaal voor deze dag geschreven liedjes, hieronder volgt er een van:

Refrein:

*Geel en blauw zijn onze kleuren
Een mooie veer op onze hoed
Er is niets waarom wij treuren
Want het bierdje smaakt ons goed*

*Vaandrig Ben die viert een feestje
Gildebroeder al heel lang
Al meer dan vijftig jaren
Daarom nu voor hem dit gezang
Als broeder ooit begonnen
Nu als vaandrig nog steeds actief
Loopt mee in elke optocht
Want hij is nog erg vief*

*Vogels maken als de beste
Doet Ben nog steeds
met veel plezier
Als de vogel dan gereed is
Komt er steeds een glaasje bier
Marktmeester was hij jaren
Saam met let achter de kraam
Komen mensen spullen kopen
Zijn zij 's avonds weer voldaan*

*Als het gilde feest gaat vieren
Hebben zij nog steeds plezier
Vroeger zongen zij een liedje
't ging van tierelierelier*

*Ook daarbij kwamen dan kussens
Die gingen dan op de rug
Want van Tierelier toch hebben
Zij en wij echt nooit genoeg*

*Ruim veertig jaar geleden
Kwam Wim Stevens bij het gilde
Hij vroeg het aan het bestuur
En zei dat hij dat wel graag wilde
Geen probleem kom gauw er bij
Dan kun je vendelen leren
Dat deed hij met plezier
En draaide 't vendel vele keren*

*Hij ging zwieren en ook zwaaien
Wel klassiek maar ook niet meer
Want voor acrobatisch vend'len
Paste, ach, zijn maat niet meer
Reserve vaandrig is hij ook nog
Hoewel toch niet zo vaak
Want Ben die blijft maar lopen
Dat is een goede zaak*

*Wim deed mee met koningschieten
En gaf de klos de volle laag
Die viel toen naar beneden
En werd koning heel erg graag
Genoot met volle teugen
Helaas werd zijn knie een plaag*

Joop Strik, Ben Kuijpers, Wim Stevens.

*'t genezen wil niet lukken
En loopt daarom wat traag*

*Ook 'n feestje voor ons Jopie
Alle broeders zijn er bij
Zij willen ook iets drinken
Op deze feestpartij
Want ook veertig jaren
Is hij nu bij 't gilde*

*Hij moest wel even wachten
Tot hij kreeg wat ie wilde*

*Hij begon meteen te vendelen
En heette vendelier
Zijn rug werd toen wat slechter*

*En hij rook het lekkere bier
Toen ging hij toch maar drummen
En oefenen met een stok
Bij koud weer lekker binnen
En daarna 'n grote slok*

*Nu gaan we maar eens feesten
Dat is wat iedereen wil
Het is maar even gratis
Anders geven ze wel een gil
Beste Ben, Joop en Wim
Wij wensen jullie 't beste
En ga nu maar genieten
Wij blijven tot het letst ■*

Sint Barbara Gilde bezoekt Sint Jansfeest te Neerlangel

Voor de kerk in Neerlangel.

Meer dan driehonderd pelgrims woonden op zondag 28 juni 2009 onder een stralende zon de mis bij. Nadat burgemeester van Oss, Herman Klitsie de koning en tevens secretaris van het Sint Jansgilde, Joop Peters benoemde tot lid in de Orde van oranje Nassau, bracht Harmonie O.B.K. een

serenade. Het koningschieten was super spannend. Karin van Haren-Brands uit Keent bemachtigde overtuigend en enthousiast met zesentachtig schoten de titel Dagkoning van het Sint Jansgilde. De broeders en zusters van het Sint Barbaragilde streden om de eer van Neerlangel en die titel viel na 118 schoten, Conny Hamers uit Ravenstein te beurt, die voor de zevenendertigste keer aan deze jaarlijkse wedstrijd deelnam. Ook bij de vrije vogel was het een spannende strijd. Van de ruim zestig schutters loste Marco Suppers uit Ravenstein het genadeschot. Na het 111de schot werd hij de nieuwe koning van de vrije vogel. De champagne werd met een sabel door de koningen ontkurkt. Een geweldig Sint Jansfeest! ■

Een gezellig onderonsje op het Sint Jansfeest.

Karen van Haren-Brands ontkurkt de champagnefles met de sabel.

Driemaal Koning – geen keizer bij Sint Jacobusgilde Zeeland

Voor de derde keer werd gildebroeder Leo Rijkers gildekoning. Dat gebeurde op die zonnige tweede pinksterdag. Nadat 's morgens reveille was geblazen en men bij erehoofdman, burgemeester W. C. Doorn – van der Houwen van beschuit met aardbeien had genoten, trok het gilde op naar de Korte Dijk waar de scheidende koningin met haar prinsgemaal werden afgehaald. Tijdens de mis met gilde-eer werden haar twee zonen Joris en Dirk geïnstalleerd als lid. De forse koningsvogel deed voor de schutters het ergste vrezen. Het kon lang gaan duren. Maar liefst 341 schoten in drie uur waren er nodig. Gestart met tweeëndertig schutters vielen er ondertussen veertien uit en gingen achttien kandidaten verder, waaronder gildeheer,

De jongste dochter van de scheidende koningin, Wendy van der Ven, draagt de forse vogel, die haar moeder had laten vervaardigen.

Vaandrig Leo Rijkers en zijn vrouw Corrie, voor de derde maal koningspaar. Zij worden hier gelukgewenst door Henk Bongers, die het komende jaar de taak van vaandrig zal vervullen.

kapelaan Dorssers. Leo Rijkers schoot uiteindelijk het laatste stuk weg en werd na beraad onder de boom voor de derde keer koning. Een unieke gebeurtenis. Leo was in 1978 in 2001 en nu 2009 een trotse koning voor één jaar. Zijn vrouw Corrie is voor de derde keer zijn steun en toeverlaat. ■

OLS 2009 voor Jacobus Zeeland

Gildeheer, kapelaan M. Dorssers, die in Neer is geboren, zou het schitterend vinden als het gilde op 5 juli 2009 naar het grote, massale schuttersgebeuren, het OLS zou gaan. Een verzoek aan de grote organisatie werd positief bevonden en we waren als eindgroep van de optocht met 159 schutterijen en één gilde aanwezig. ■

Een koningspaar voor Sint Martinus Gennepe

Na jaren overleg met de gemeente kon op 30 mei 2009 het koningschieten gehouden worden bij het gildehuis Café de Witte Olifant. Nadat de aalmoezenier pastoor E. Huisman het gebed uitgesproken had en de gildebroeders- en zusters zegende, werd de vogel gevrijd. De eerste schoten werden gelost door beschermheer Raymond Nypels, aalmoezenier pastoor E. Huisman en koning Piet Weijers. Hierna kon ieder geuniformeerd lid een schot lossen op de koningsvogel. Gildezuster Carla Noij schoot de kop eraf, een gebeuren waar de gildebroeders niet blij mee waren.

Er waren zeven koningskandidaten. Koning werd uiteindelijk Wim Gerrits. Hij is veertig jaar lid van het Sint Martinusgilde, en op de verjaardag van zijn vrouw Diny schoot hij de laatste resten naar beneden. De strijd om de damesvogel werd gewonnen door Ria de Rooy. ■

Het koningspaar van 2009, Wim Gerrits en Loes Welles.

Chris Cornelissen koning in Oploo

Het Sint Matthiasgilde heeft sinds zaterdag 16 mei 2009 een nieuwe koning in de persoon van Chris Cornelissen. Chris werd koning door het 193ste schot te lossen op de houten vogel.

Chris en zijn vrouw Nelly volgen het koningspaar van verleden jaar op, Mat en Jos Ermens. Zij werden bedankt voor hun inzet en verdiensten voor het gilde in 2008/9, en voor het schenken van het mooie en kleurrijke koningschild. De overdracht van het koningschap van Mat naar Chris werd gesymboliseerd in de overdracht van de koningsketen van de oud-koning naar de nieuwe koning. Met het afleggen van de eed van trouw als koning van het Sint Matthiasgilde werd Chris, na negentwintig jaar wachten, de dertigste koning van het gilde.

Nu is het aan Chris een zilveren schild te laten maken.

Dit alles werd gevierd tijdens de aansluitende teermiddag/avond.

Na een zeer gezellige avond zochten de meeste gildebroeders toch weer op tijd hun bed op. Toch bleef er één vraag in de lucht hangen die de gemoederen in ieder geval tot volgend jaar bezig zal houden.

En dat is, of na twee van de langstzittende leden als koning, de komende twee jaren de laatste twee heroprichters zich ook tot koning zullen schieten. Voor het huidige jaar is die vraag in ieder geval beantwoord met het koningschap van Chris Cornelissen. ■

Het koningspaar van Oploo.

Hetty Arts koningin van het St. Antoniusgilde te Sint Anthonis

Niet één regenbui was voor het Sint Tunnisse St. Antoniusgilde nodig om op zondag 14 juni 2009 op Brink het koningschieten 2009 tot een succes te brengen. De regen wist dit jaarlijkse feest niet te verstoren. Goed geluimd en positief, strijdlustig ingesteld, begon de wedstrijd. Na achtenzestig schoten was de winnaar bekend. Slechts vijftig raakschoten waren nodig om de vogel naar beneden te krijgen.

De verwachtingen werden waarheid. Geschiedenis voor en binnen het St. Antoniusgilde. Een vrouw als winnaar! Het St. Antoniusgilde mocht voor het eerst in de geschiedenis een vrouw tot koningin installeren.

Met de prins-gemaal aan haar zijde, in het bijzijn van haar zoon en haar ouders, allen lid van het gilde, verklaarde Hetty Arts-van der Zanden luid dat zij "haar best zal doen met de hulp van God en de heilige Antonius Abt een goede koningin te zijn, door het koningschap op een waardige wijze en tot eer van het gilde in te vullen, de Caert hierbij na te leven en niets te doen in het nadeel van het gilde"

Hoofdman Jos Verbeeten mocht de koningin vervolgens het juweel

omhangen. Hiermede was Hetty Arts-van der Zanden de eerste koningin in de geschiedenis van het St. Antonius-gilde. Terecht is Hetty bijzonder trots op deze veroverde titel.

Onlangs werd Hetty Arts-van der Zanden ook al gehuldigd, nadat zij kampioen vlakschieten van de Dorpencompetitie was geworden. De koningin is een voortreffelijk schutter. ■

Hetty Arts koningin van het St. Antoniusgilde te Sint Anthonis 2009-2010.

Cloutverschiëting bij Gilde Raamsdonk

Zondag 17 mei 2009 vond voor de vijfde keer weer het jaarlijkse cloutverschiëting plaats bij het Sint Bavogilde Raamsdonk. De weergoden waren wat onstuimig maar verder goed gezind. Ondanks dat we dit jaar op een ander grasland moesten mikken, wat op het laatste moment beschikbaar was in verband met het omleggen van het grasland voor maïs, gaven de schutters daarvan niet terug. Voor wie het niet weet: bij een cloutverschiëting wordt met de handboog geschoten op een doel, dat zich bij volwassenen ongeveer 165 meter van de gevorderde schutter bevindt, 130 meter voor beginners en oudere jeugd en 80 meter voor de dames en jeugd. Dat doel ligt op de grond. Het doel wordt dan meestal aangegeven met een vlag of een houten schutter. Het was een gezellig verbroederingsmiddagje met mooie uitslagen. ■

Ouderwets vervoer voor Hubertusgilde

Schutsgilde Sint Hubertus uit Leur had wel een heel toepasselijk voermiddel tijdens de kringdag in Rijsbergen op 14 juni 2009. Met paard en wagen werd in de vroege morgen de tocht begonnen. Vanaf de eigen mouterij vertrokken de broeders, voorzien van proviand, via een landelijke route naar Rijsbergen. In Rijsbergen aangekomen kon de huifkar helaas het terrein niet op. Dit was te nat en modderig. Het paard zou zijn vastgelopen. Het gilde kan het de naburige gilden aanbevelen de kringdag in Leur, op 13 juni 2010, aan te doen met de huifkar. ■

Jette Jansen

De deugd van broederschap; Sociaal kapitaal van gildebroeders in de Noord-Brabantse schuttersgilden, 1600-2000

De Noord-Brabantse schuttersgilden worden gekoesterd. Als vaak eeuwenoude verenigingen van gildebroeders belichamen zij met hun attributen en tradities de identiteit van de lokale gemeenschap, de regio en zelfs de provincie. Maar hoe is de identiteit van de Noord-Brabantse gilden tot stand gekomen? Dit onderzoek naar schuttersgilden gaat op zoek naar de individuele en sociale identiteit van de gildeleden, hun (zelf)beeld, hun belangen en hun handelen in verleden en heden. Centrale vraag is die naar de veranderingen in functie en (zelf)beeld van de gilden door de eeuwen heen aan de hand van de volgende vragen: wie waren er lid van het schuttersgilde? En waarom werden zij lid?

Uitgaande van sociologische theorieën over sociaal kapitaal en sociabiliteit wordt een nieuw beeld geschetst van de tot nu toe te vaak in folkloristische termen gevatte en op de uiterlijke verschijningsvorm gerichte geschiedenis van de schuttersgilden. Aan de hand van achttien gilden uit tien plaatsen, verspreid over de provincie Noord-Brabant, krijgen we inzicht in de persoonlijke redenen voor lidmaatschap, de wisselwerking tussen individueel en collectief, en tussen lokaal en provinciaal niveau. Het fenomeen schuttersgilden wordt belicht in al zijn facetten en door de eeuwen heen, van de discussie over hun oorsprong tot de moderne gildefeesten en van verdwenen gebruiken tot heringevoerde tradities.

foto: De Gilde viert

De deugd van broederschap laat zien dat verwantschap en het streven naar broederschap, het behoud van traditie, en eer en prestige door de eeuwen heen naar binnen het karakter van de onderlinge band en naar buiten de uitstraling en representatieve functie van de gilden bepaalden. Dit boek biedt een overzicht van alle individuele en collectieve motieven die bijdroegen aan de keuze voor het gidelidmaatschap en aan het voortbestaan van de gilden over een lange termijn van vierhonderd jaar. ■

foto: Piet den Blanken

Prijs van dit boek bedraagt €29,50
Het is te bestellen bij:

Zuidelijk Historisch Contact
St. Janstraat 11
4901 LR Oosterhout
e-mail: info@uitgeverij-zhc.nl

NK wipboomschieten opgelegd, jeugd

Op zaterdag 27 juni 2009 vond in Groeningen het Nederlands Kampioenschap Wipboomschieten Jeugd plaats. Met goed weer begonnen vierentwintig jeugdige schutters met goede moed aan de wedstrijden. Het was mooi te zien, dat de toekomst al op zo'n hoog niveau schoot.

De Groeningse trots werd hooggehouden door Fons Stam en Tom van Buijtene. Fons werd eerste in het onderdeel personeel opgelegd jeugd en Tom mag de titel reserve Nederlands kampioen personeel jeugd het komende jaar dragen. Nederlands Kampioen Persoonlijk werd Felina Ophorst van de vereniging Sint Joris uit Nieuwkuijk. Nederlands Kampioen Tweetallen Opgelegd Jeugd werd het tweetal bestaande uit André Keetels jr. en Felina Ophorst van Sint Joris, Nieuwkuijk. Het laatstgenoemde tweetal wist er ook in te slagen om het onderdeel koppels opgelegd jeugd op hun naam te schrijven. Felina Ophorst wist hiermee een uiterst bijzondere prestatie neer te zetten, door drie onderdelen op haar naam te schrijven. Al met al was het een mooie dag, waarop goed is geschoten door de schutters. ■

De jeugdige prijswinnaars.

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

Wie de jeugd heeft...

Mira Klaassen, leidster en moeder van twee korfballende meiden van DES, vertelt: De kinderen waren door het gilde uit Groeningen gevraagd om plaatsnaambordjes van de gilden te dragen in de optocht tijdens de kringdag Land van Cuijk op zondag 17 mei 2009.

De jongens en meisjes waren leden van korfbalvereniging DES of van voetbalclub Volharding, beide uit Vierlingsbeek. Deze kinderen komen allen uit Groeningen of Vierlingsbeek. Sommige kinderen hadden bekenden bij de gilden zitten. Er waren enkele kinderen bij van gildeleden. De koning uit Oploo is een oud-oom van twee van onze meiden. Ook is degene die de gilden omriep bij het binnenkomen na de optocht zowel lid van het gilde als lid en leidster van de jongste meiden van de korfbalclub. De kinderen vonden het allemaal een keileuke dag en vonden het ook heel leuk om het te doen. De meeste waren erg van onder de indruk en zullen zich deze dag nog lang herinneren! ■

Koning der Scholen

Tijdens het Vrij Gildefeest van het Sint Jorisgilde Goirle op 7 juni 2009, vond een bijzondere wedstrijd plaats, namelijk de verschiëting voor de "Koning der Scholen".

Een interessant scholenproject ging hieraan vooraf. Acht basisscholen uit Goirle en Riel werden door het gilde bezocht om kennis te maken met het gildewezen. Leerlingen uit de groepen 6 en 7 werden door middel van workshops wegwijs gemaakt met de verschillende facetten van het gilde. Onderdelen van het scholenproject waren vaandels en schildjes maken, kledingestafette, vendelen en trommen en kruisboog-schieten. Van iedere basisschool kwamen twee schoolkoningen die op de gildedag mochten strijden om de titel "Koning der Scholen". De schoolkoningen mochten in de optocht meelopen met het Sint Jorisgilde. Zij droegen de kazuifels met zilver, die ze op school tijdens het scholenproject gemaakt hadden. Na de optocht mochten de schoolkoningen op de eretribune plaatsnemen om de massale opmars mee te maken. Na een spannende wedstrijd bleken Jules Swillens en Mickey Dominicus beiden vijftien punten geschoten te hebben. Uiteindelijk won Mickey Dominicus de kamp en werd hij in de een volle feesttent als "Koning der Scholen" gehuldigd door de voorzitter van de stichting Vrij Gildefeest Sint Joris, Leo de Brouwer. ■

Wie de jeugd heeft...

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad
voor jong en oud.

Sint Barbaragilde Dinther ontvangt schooljeugd

Zoals al jaren het geval is ontving het Sint Barbaragilde Dinther veertig jongeren van groep zeven uit het basisonderwijs, dit in het kader van het cultuur- en geschiedenisonderwijs. Uit het lespakket "doar hedde de guld", destijds door de federatie in het leven geroepen, is dit pakket een welkome informatie voor de jeugd van de basisschool. Op zo'n middag krijgen ze uitleg over het wel en wee van de schuttersgilden, wanneer er geschoten wordt om de gildekoning, de loting voor de schietvolgorde en de rechten en plichten van de gildekoning. Ook wordt verteld hoe de zilvervesten tot stand komen en wie deze zilvervesten mogen dragen. De tamboers en vendeliers geven demonstraties met tekst en uitleg over hoe deze gebruiken uit de historie zijn doorgegroeid naar de situatie van vandaag.

Aandachtige schooljeugd in Dinther.

Ook wordt uitgelegd hoe kogels gemaakt worden die nodig zijn om op de koningsvogel te schieten, een vaardigheid die sommige gilden nog bezitten en die in het Sint Barbaragilde nog jaarlijks wordt beoefend. Iedereen kreeg de gelegenheid om onder begeleiding op de vlakke baan schoten te lossen met een luchtgeweer, waar dan ook stevig gebruik van werd gemaakt. De belangstelling van de jeugd was intens, overall vonden we een luisterend oor hetgeen betekent dat de jeugd volop interesse had in een historische vereniging als het gilde. De leerkrachten waren ook dit jaar zeer tevreden met de belangstelling van de jeugd. Dit is een van de wijzen waarop het Sint Barbaragilde Dinther de gilden in het algemeen onder de aandacht van de jeugd wil brengen en houden. Immers, de jeugd zwermt straks uit en een beetje basiskennis over de gilden kan betekenen dat ze zich straks gemakkelijker ergens bij een gilde aansluiten, iets wat we allemaal toejuichen, immers zoals we altijd roepen "de jeugd heeft de toekomst". ■

Jeugdtoernooi 2009 Kring Kempenland

Zondag 17 mei 2009. Het Sint Martinusgilde Luyksgestel organiseerde deze dag het jeugdtoernooi 2009 Kring Kempenland. Ruim vijftig tamboers, bazuinblazers en vendeliers in de leeftijd tot zestien jaar reisden af naar Luyksgestel voor deelname aan dit toernooi. Het feestterrein was gelegen midden in de dorpskern, in het dorpspark achter de kerk. Toen iedereen 's morgens ontwaakte, regende het en het bleef regenen tot ongeveer half een. Net op tijd stopte het regenen en kwam zelfs de zon door om de optocht van de jeugd door de dorpskern van Luyksgestel te begeleiden. Voorafgegaan door de standaardrijder en vaandrig van het Sint Martinusgilde volgden de tamboers, bazuinblazers en vendeliers. De stoet werd gesloten door de gildebroeders- en zusters van het organiserende gilde, vergezeld door de burgemeester van de gemeente Bergeijk, Driek van de Vondervoort, gildeheer Frank Houben en kringvoorzitter Jan Schrurs. Voor de kerk werd even gestopt

om de traditionele groepsfoto te maken. Het had even wat tijd nodig om iedereen op zijn plaats te zetten en alle koppies met een glimlach naar de fotograaf gericht te krijgen, maar uiteindelijk trok de stoet weer verder naar het feestterrein. Daar vond de altijd indrukwekkende massale opmars plaats gevolgd door de vendelgroet. Burgemeester van de Vondervoort heette iedereen van harte welkom op dit toernooi en de koning van het Sint Martinusgilde, Frank van Leeuwen, zelf ooit als tienjarig tamboerke begonnen, deed zijn woordje. Ook gildeheer Frank Houben (oud burgemeester van Luyksgestel en oud commissaris van de koningin van Noord Brabant) was naar Luyksgestel gekomen met een missie. Toen hij in 1978 afscheid nam als burgemeester van Luyksgestel had hij uit handen van de toenmalige hopman Paul Kautz een vendel meegekregen met de opdracht het Sint Martinusgilde waar nodig met raad en daad bij te staan. Dit heeft hij dan ook tot heden altijd gedaan. Nu gaf hij het vendel terug aan het gilde met de opdracht het op te knappen en te bestemmen voor de jeugd. Zijn taak als gildeheer blijft hij natuurlijk vervullen. Hierna volgde een demonstratie van het tamboerkorps van het Sint Sebastiaangilde uit Lommel. Dit gilde heeft sterke vriendschapsbanden met het Sint Martinusgilde.

Kringvoorzitter Jan Schrurs nam als laatste het woord en opende het jeugdtoernooi. Vanaf toen klonk er tromgeroffel, bazuingeschal en vlogen de vendels door de lucht. Gespannen koppies en verbeterden kaken. De wedstrijden werden uiterst serieus genomen door de deelnemende meiden en jongens. Zowel individueel als in groepsverband deed iedereen zijn uiterste best en werd kritisch beoordeeld door de jury. Het talrijk aanwezig publiek genoot van hetgeen de jeugdige deelnemers lieten zien. Aan het einde van de middag liet ook de driejarige vendelier Joris Doensen (St.-Joris Zesgehuchten) zijn kunnen zien. Buiten het trommen, bazuinblazen en vendelen kon de jeugd ook het laserschieten eens proberen. Ook hier werd een verbeterde strijd gevoerd

om de eerste plaats. Nadat de raadsheren trommen, bazuinblazen en vendelen de juryrapporten hadden verwerkt en gecontroleerd werden de punten opgeteld en waren de prijswinnaars bekend.

Omstreeks half zes vond de prijsuitreiking plaats. Alle deelnemers ontvingen de groepsfoto en een zilveren herinneringsspel aan hun deelname. De winnaars ontvingen uit handen van burgemeester van de Vondervoort de zilveren schilden. Ook werd de Jan van Dooren wisseltrofee, "De Vendelier", uitgereikt aan de beste vendelier van deze middag te weten Dirk Tegenbosch van het Sint Sebastiaangilde uit Borkel. Aan de beste tamboer werd de "Lambert van Schaik" wisseltrofee uitgereikt. Deze ging naar Lieke van de Gevel van het gilde Sint Catharina en Sint Barbara Leende. Al met al kan iedereen weer terug kijken op een zeer geslaagd jeugdtoernooi 2009. Het Sint Jorisgilde, Bladel neemt de organisatie voor het jeugdtoernooi 2010 over van het Sint Martinusgilde Luyksgestel. ■

Diessense schooljeugd maakt kennis met lespakket “Daor hedde de guld”

VOORAFGAAND

Nadat we in het voorjaar van 2007 een uitnodiging ontvingen van de provinciale steunfunctie-instelling “Erfgoed Brabant”, voor een informatiemiddag over het schoolproject “Daor hedde de guld”, leek het ons een goed idee om in ieder geval ook een vertegenwoordiger mee te nemen van de basisschool. Nadat we een indruk hadden gekregen wat het project inhield en door te luisteren naar ervaringen van gilden die al werkten met dit project zijn we samen met de basisschool rond de tafel gaan zitten om te kijken hoe we dit konden toepassen in Diessen. Bij het eerste gesprek bleek dat het aantal extra projecten die de school mag geven per jaar allemaal al bezet waren. Daarom werd er toen besloten om het pakket als extra project zeker in het schooljaar 2008-2009 op te nemen. In het voorjaar van 2008 zijn beide Diessense gilden aan tafel gaan zitten met de leerkrachten om over en weer te kijken wat er mogelijk was vanuit school maar ook wat onze bijdrage hieraan kon zijn.

START VAN HET PROJECT

Op dinsdag 14 april zou de basisschool zowel in groep 6 als 7 starten met het lespakket “Daor hedde de guld”. Als startschot zijn op die morgen een 5-tal gildebroeders met verschillende functies, vendelier, vaandrig, deken, keizer en hoofdman naar de verschillende groepen geweest om daar het lespakket af te geven aan de docent. Tevens hadden we daar al een kort gesprek met de leerlingen om te laten zien hoeveel of weinig ze eigenlijk van het gilde wisten. Tevens nodigden we ze uit om naar het gilde te komen, om alles wat ze in de les hadden geleerd in praktijk te brengen.

De school regelde zelfs een bezoek aan de kerk om nog meer uitleg te krijgen over

patroonheiligen en de voorwerpen die in de kerk staan van de gilden.

Maar ook in elke groep werden er verschillende gilden opgericht, compleet met vaandels, wapens, koningsvogel en koningsschilden.

DE PRAKTIJKDAG

Op vrijdag 24 april was het gilde weer aan zet om de kinderen van groep 6 en 7, totaal 88, in twee dagdelen te ontvangen. Onder een strak blauwe hemel konden de kinderen buiten onder begeleiding met de wapens schieten die beide gilden hanteren, n.l. handboog- en kruisboog op wip. Ook waren er enkele jeugdvaandels beschikbaar gesteld zodat ze in een korte tijd kennis konden

maken met het vendelzwaaien. Er werden zelfs een paar slagen aangeleerd door de vendeliers. Ook was er steeds een groep aan het trommelen als echte tamboer en werd onder begeleiding een korte mars ingestudeerd. Zelfs het marcheren werd ze in korte tijd bijgebracht. In het gilde-paviljoen van gilde Sint Joris was binnen een expositie van verschillende gilde-attributen opgezet. Hier kregen de kinderen een korte uitleg over het ontstaan van de gilden in Diessen. Maar ook uitleg van de verschillende voorwerpen, zoals: gildetrommen, moedervaandels van beide gilden, de verschillende wapens van oud naar moderne, koningszilver, keizerschild, koningsvogel, kortom alles waar ze op school in theorie over hadden gehoord

was hier “zichtbaar in het echt”, zoals een leerling het verwoordde.

CONCLUSIE

Nadat de leerlingen voldaan waren en een indruk hadden meegekregen wat nu het gilde was en wat het een beetje inhield, was het tijd om ook eens als gilde terug te kijken op dit project. Samen met de school kwamen we tot de conclusie dat het een zeer leuk project is en dat we het zeker aanraden om dit ook in andere plaatsen van de grond af te krijgen. Ook voor beide gilden, Sint Sebastiaan en Sint Joris was het een leuke dag geweest om zo bezig te zijn met de jeugd en deze bekend te maken met het gilde. ■

Tijdens zijn inspectietocht door onze “provincie Noord-Brabant”, in april 1809, deed koning Lodewijk Napoleon ook het dorp Terheijden aan. Dat geschiedde op 27 april. Gezeten in een open gele koets, die getrokken werd door zes paarden en daarbij ook nog zestig man cavalerie, kwam het gezelschap bij de grens van het dorp aan. Daar stonden - als een comité van ontvangst - te wachten het kloveniersgilde “St. Antonius” en het bijenhoudersgilde “H. Ambrosius” beide uit Terheijden. Die gilden brachten het voorname gezelschap door het met erebogen versierde dorp naar de notabelen van dat dorp. De koning had goed nieuws voor de protestante gemeenschap. Zij had immers geen eigen kerk (moest in 1802 teruggegeven worden aan de katholieken) en zij kerkten in een particulier woonhuis. Vanwege de gelijkheid van godsdienst schonk de koning f 7000,- om een eigen kerk te kunnen bouwen, echter onder de voorwaarde dat deze binnen één jaar gereed moest zijn.

De geschiedenis herhaalt zich

Anno 2009 bestaat het protestante kerkgebouw, door een ieder het witte kerkje genoemd, dus tweehonderd jaar en ter gelegenheid van dit jubeljaar wilde een voor dit jubileum speciaal opgericht comité graag “deze incomste” naspelen.

Om die reden dan ook werd het kloveniersgilde wederom gevraagd om die dag acte de presence te geven. Het andere gilde, bestaat sinds vele jaren niet meer maar daarom werd het bijenhoudersgilde ook met de naam “St. Ambrosius” uit het naastgelegen dorp Made gevraagd mee te lopen in de optocht. Beide gilden zeiden spontaan ja tegen dit verzoek en zo gebeurde het dat de hierboven genoemde gilden op zondag 26 april 2009 de stoet openden. Hierachter liepen enige douaniers en daar weer achter volgden drie open rijtuigen met daarin een groot mooi gezelschap, uitbeeldende koning Lodewijk Napoleon, zijn echtgenote Hortense en een gedeelte van de hofhouding. Tot slot liep er een peloton grenadiers. Het gezelschap, behalve de gilden, was gekleed in de stijl van 1809. Het was een

prachtige optocht. Uit alle huizen langs het parcours hing de rood-wit-blauwe vlag en de drie klokken uit de rooms katholieke kerk luiden. Vele, vele mensen keken hun ogen uit naar datgene wat voorbij kwam.

Om drie uur precies arriveerde de stoet bij het witte kerkje. Maire de Kok en dominee Fockens verwelkomden het gezelschap, speciaal natuurlijk koning Lodewijk. Hierna ging een gezellige bar open, broodjes warm varkensvlees vonden gretig aftrek en de kinderen mochten ouderwetse vliegers maken. Kortom het was een heel gezellige middag in Terheijden, de organisatie kan terugkijken op een geslaagd feest en alle gildebroeders en -zusters zijn blij dat zij deelgenomen hebben aan deze bijzondere optocht.

P.s.

Het was dezelfde koning Lodewijk Napoleon die tijdens zijn regeerperiode (1806 – 1810) het gebruik instelde dat gilden die op zijn verjaardag, 2 september, een rondwandeling door het dorp liepen, als dank voor de bewezen diensten, een vat bier kregen. De kosten van het vat bier evenals die van het uitschenken daarvan kwamen voor rekening van het gemeentebestuur.

Of dat gemeentebestuur op zijn beurt weer de kosten declareerde bij de koning, is schrijver van dit artikel onbekend.

Moge dit gebruik ook in de toekomst zich weer gaan herhalen... ■

(vervolg van De Gildetrom jaargang 56 (2009) afl. 2 p. 68)

TONGELRE

St.-Martinusgilde

12 november 1890: Het gilde vierde zijn patroonfeest. De gildebroeders woonden "in feestornaat" de H. Mis bij in aanwezigheid van "hunne hooge beschermvrouwe douariëre Smits van Oyen met hare kinderen." Daarna begaf "de corporatie" zich naar het kasteel, "waar onder een hartelijke toespraak van den oud-deken J. Mulder de beschermvrouwe een eeremetaal werd vereerd, dragende aan de eene zijde den H. Martinus, patroon van het gilde en aan de andere zijde het familiewapen der beminde en gevierde douairière."

De beschermvrouwe bedankte voor het gebaar, waarna "verschingen werden aangeboden en des avonds vereenigde zich het gilde, onthaald door vrouwe Smits van Eckart vroolijk en lustig in zijn lokaal."

28 juni 1890: Uitvoerig verslag over het 450-jarig bestaansfeest van het gilde. Hierin worden ook genoemd:

St.-Catharinagilde Tongelre, St.-Catharina en Barbaragilde Geldrop, St.-Jorisgilde Gestel en het St.-Ambrosiusgilde te Teteringen.

27 juli 1892: Op de laatste maandag van september zal een geweschiettoernooi worden gegeven. Ook wil men een feest gaan organiseren in navolging van Helmond.

3 september 1892: Het aangekondigd concours is "om bijzondere omstandigheden uitgesteld tot het aanstaande voorjaar."

12 november 1892: Aan de beschermvrouwe wordt op het kasteel een huldeblijk gegeven, waarna de dag verder vrolijk wordt doorgebracht.

11 juli 1894: Bij de ondertrouw van ridder de Gadry de la Neuville uit Luik en Freule Theresia Smits van Eckart worden saluutschoten gelost en wordt gevendeld.

28 juli 1894: Onder begeleiding van het gilde vindt het huwelijk van eerdergenoemd echtpaar plaats.

3 oktober 1896: "Kalmer en rustiger stiller en doodscher dan ooit is [de kermis] voorbij gegaan. Onze weleer zo bloeiende gilden van St. Martinus en St. Catharina

deden dit jaar zelfs niets van zich hooren, zoodat de meeste menschen overdag te huis of aan hun werk bleven."

30 september 1899: zie: St.-Catharinagilde Tongelre

1 oktober 1904: Met kermis schoot Rein Saris zich tot koning.

30 september 1905: Met de kermis "schoten de gilden konings- en prijsvogel."

28 september 1907: Kermismaandag schoot men koningsvogel en werd P.J. Sanders (oud-kapitein van het St.-Catharinagilde Tongelre) koning. "Men zegt dat er een plan bestaat, beide kwijnende gilden tot één bloeiend gilde te vereenigen en dat deze gebeurtenis daartoe de eerste aanleiding zou zijn. Mogen de goede wenschen verwezenlijkt worden."

30 juni 1914: Onderlinge schietwedstrijd: vogel: 1e F. Saris, 2e J. v. Lieshout; kunst: 1e A. Renders, 2e A. Saris.

VALKENSWAARD

St.-Catharinagilde

30 november 1895: Gilde en zangkoor vieren hun jaarfeest ten koffiehuis van de heer Jaspers. Alles verliep in goede orde en niet een wanklank werd gehoord.

23 november 1898: Gisteren vierde dit gilde bij R. Fasol het jaarlijkse feest.

21 november 1903: Het jaarlijkse feest werd gevierd met een H. Mis, waarna gezellig samenzijn bij M. Loos.

17 september 1904: "Ons St. Catharina gilde trok Woensdag met haar vaandel naar den schutsboom, om er koning te schieten. H. v.d. P[ ] keerde als overwinnaar uit dezen strijd, die prettig werd gestreden, maar vol vuur."

22 november 1906: De jaarlijkse feestdagen (maandag en dinsdag) bij M. Loos waren een succes.

23 november 1907: De gilde zal twee dagen feesten. Bij M. Loos viert men teerdagen. 's Maandags zal er een heilige mis worden opgedragen.

17 september 1908: De gilde trok met trom en ontplooid vaandel naar de schutsboom. Na een hevige strijd schoot P. Neijens zich tot koning. Men ging vervolgens "naar het lokaal van den overwinnaar", waar een glas wijn gedronken werd. De heer Maesmans feliciteerde tenslotte de gelukkige.

St.-Nicolaasgilde

11 september 1895: Bij het vijftigjarig huwelijksfeest van het echtpaar Verhees trok onder andere het Sint-Nicolaasgilde mee naar de kerk. 's Middags bleef men niet achter en bracht "en corps" een serenade aan hun feestvierende lid.

23 november 1898: Op initiatief van het gilde werd er een collecte gehouden ter bestrijding van de onkosten der Sint-Nicolaasviering voor de kinderen, zoals die gebruikelijk is.

10 december 1898: Hulde aan het St.-Nicolaasgilde dat het initiatief van de optocht met St. Nicolaas nam. Er werden lekkernijen uitgereikt en telkens klonk er gejuich.

25 november 1899: Het gilde zal met Sinterklaas, evenals het vorig jaar, weer zijn "feestrit houden in de gemeente." "Ter bestrijding der onkosten zal natuurlijk onzen ingezetenen eene lijst ter inteekening worden aangeboden. Men weet dat de goede Heilige Man veel van liefdadigheid houdt. Dit zullen de ouders niet vergeten, die hunne lievelingen op den schoonen zesden Decemberdag eene bijzondere surprise willen bereiden."

4 mei 1901: De directie van het gilde heeft op 30 april besloten om op 10 en 11 juni aanstaande het vierhonderd jarig bestaan feestelijk te gaan vieren in het lokaal van J. Jansen-Jaspers. De eerste dag compareren de gildebroeders daar en wonen om half negen de H. Mis bij voor de zielerust van hun overleden broeders. Dan volgt om tien uur het koningschieten en is er vanaf twee uur 's middags bal. De volgende dag wordt om half tien de koning uitgehaald en gaat men opnieuw vogelschieten, maar dan om prijzen. De directie is voornemens in juli 1902 een internationaal concours te geven.

14 juni 1902: Op maandag en dinsdag vierde de leden hun jaarlijkse "potverteeren".

's Maandags was er prijsvogelschieten, terwijl dinsdags een H. Mis werd opgedragen.

En onder het drinken van een glaasje gerstenat werd menig paartje "tot een dans uitgelokt [ ] door de degelijke dansmuziek."

18 juni 1903: Bij het jaarlijkse, tweedaagse potverteren schoot Jozef van Lieshout de vogel af.

12 november 1903: Het jaarlijkse feest is uitstekend geslaagd. "Een woord van lof aan den vijftientig jarigen tamboer die nog zoo flink den marsch sloeg."

5 november 1904: Op gebruikelijke wijze zal er "potverteeren" worden gehouden. ■

U wilt meer halen uit uw lessen in het kader van het lesproject Daor hedde de guld? U wilt meer weten over hoe andere gildebreders en -zusters hun lessen voor schoolgroepen organiseren? Geef u dan op voor de cursus Kiezen voor klasse(n) van Erfgoed Brabant.

De cursus Kiezen voor klasse(n) is ontwikkeld voor erfgoedinstellingen zoals schuttersgilden die activiteiten ontwikkelen voor schoolklassen. Erfgoed Brabant biedt de cursus nu speciaal voor gildebreders en -zusters aan. Schuttersgilden hebben het onderwijs veel te bieden: verhalen, voorwerpen, gebouwen, schietterreinen, vendelen, trommen en nog veel meer in en over de eigen omgeving.

Dit lokale erfgoed biedt scholen een fantastisch middel om de lesstof concreter en tastbaarder te maken: het verleden letterlijk naar de leerling toe brengen! Naast erfgoed als middel is erfgoededucatie en kennismaking met lokaal erfgoed voor het onderwijs ook een doel op zich, dat verwoord is in de kerndoelen.

Veel gildebreders en -zusters willen graag samenwerken met het onderwijs. Maar het is voor hen niet altijd helder wat binnen het onderwijs de wensen en beperkingen zijn. Hoe kan een schuttersgilde aansluiten bij het leerprogramma en de vraag vanuit het onderwijs? Hoe past de collectie van een schuttersgilde bij thema's die behandeld worden in de les? Waar moet je als gildebreders/zuster rekening mee houden als je lesmateriaal voor het onderwijs wilt ontwikkelen?

De scholing van Erfgoed Brabant is erop gericht gildebreders en -zusters op een bewuste en goede manier te laten samenwerken met het onderwijs.

Tijdens de cursus krijgt u zicht op wat u en uw instelling voor het onderwijs zouden kunnen betekenen. Hieronder leest u meer over de doelen en de inhoud van de cursus.

DOEL VAN CURSUS

Het ontwikkelen van educatief beleid voor schuttersgilden.

Cursusduur: anderhalve dag.

DOELGROEP

Voor gildebreders en -zusters die belast zijn met het ontwikkelen van educatief materiaal en beleidsmatige keuzes op dat terrein maken.

WAT KUNT U LEREN

- U leert in deze training educatie te zien op langere termijn, als instrument dat ingezet wordt om bepaalde organisatie-doelstellingen te realiseren.
- U leert gefundeerde keuzes te maken met betrekking tot doelgroepen, interne organisatie, collectie, gebouw en financiën.
- U krijgt handvatten om met het onderwijs in de eigen omgeving in gesprek te gaan over uw rol en taak voor het onderwijs.
- U maakt een inventarisatie van de bestaande situatie met betrekking tot educatie in uw instelling.
- U maakt een activiteitenplan educatie voor de komende drie jaar.

OPZET

Vooraf aan de trainingsdag maakt elke cursist een analyse van de bestaande situatie. Hiervoor wordt na inschrijving de syllabus Kiezen voor klasse(n) toegestuurd met een opdracht die gemaakt moet zijn voor aanvang van de cursus. Aan de hand van het verkregen inzicht over de bestaande situatie wordt in de training gekeken naar de gewenste situatie. Dit doen we aan de hand van vier mogelijke scenario's. Elke cursist kiest welk scenario haalbaar is voor de eigen situatie en maakt een plan hoe dit te bereiken. Het plan wordt in de weken na de training intern verder uitgewerkt en op haalbaarheid en draagvlak besproken met de eigen collega's. Tijdens de terugkomst worden alle plannen bekeken en besproken. De activiteitenplannen worden zo nodig verder aangescherpt.

SPECIALE DATA'S VOOR SCHUTTERS GILDEN

Voor de schuttersgilden zijn twee dagen gereserveerd, te weten:

Donderdag 21 januari 2010, de eerste dag van 10.00-16.00 uur.

Donderdag 25 maart 2010, de tweede dag, duurt van 10.00 tot 13.00 uur.

De locatie is bij Erfgoed Brabant

Parade 18

5211 KL 's-Hertogenbosch

PRIJS:

€ 100,- (inclusief de syllabus Kiezen voor klasse(n) en 1 x lunch)

U kunt subsidie aanvragen waardoor 75% van de kosten vergoed kan worden. Na inschrijving ontvangt u een subsidieaanvraagformulier.

AANMELDING:

info@erfgoedbrabant.nl

AANTAL DEELNEMERS:

Minimaal 10,

Maximaal 15.

DOCENT:

Ingeborg Schuster
(ingeborgschuster@erfgoedbrabant.nl)

Aanmelding kan alleen via het aanmeldingsformulier. Voor het aanmeldingsformulier kijkt u op: <http://www.erfgoedbrabant.nl/erfgoededucatie/scholing/erfgoedinstellingen/kiezen-voor-klassen/> ■

TOON REIJNDERS

Sint Odulphus, Best (Kwartier van Oirschot)

Op dinsdag 19 mei 2009 overleed Toon Reijnders (69). Sinds 1985 was hij lid van het gilde. Toon was niet alleen een succesvol ondernemer, ook maakte hij jarenlang deel uit van de gemeenteraad van Best; eerst als raadslid en later als wethouder. In januari 2000 werd hij koninklijk onderscheiden en benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

FRANS VAN DE WIJDEVEN

Sint Willibrordus, Casteren (Kwartier van Oirschot)

Op 20 februari 2009 ontving het gilde het trieste bericht dat Frans van de Wijdeven was overleden. Frans was zeer betrokken bij het gilde waarvan hij al vanaf 1980 lid was. Hij was een gewaardeerde handboogschutter van het gilde.

TOON REIJNDERS

Sint Willebrordus, Esch (Maasland)

In de avond van 19 mei 2009 overleed gildeheer Toon Reijnders. Hij was gildeheer sinds april 1980. Hoewel hij niet vaak aanwezig was voelde hij zich toch bij het gilde betrokken en gaf waar nodig financiële steun. Hij was een van de hoofdsponsors tijdens het gildefeest in 1997 en droeg bij in het restauratiefonds voor het koningszilver. In 2005 ontving hij een zilveren schildje voor zijn zilveren gildeheerschap.

AD VAN ZANDVOORT

Sint-Joris, Geffen (Maasland)

Op 19 mei 2009 is hoofdman Ad van Zandvoort (68) gestorven. Ad werd in november 1999 lid en vanaf november 2003 hoofdman. Hij was met hart en ziel gildebroeder en tot het einde toe dé hoofdman. Hij bleef betrokken bij het gilde via de mail en de telefoon. Hij had graag nog het tienjarige bestaan van het gilde, 15 juli 2009, meegevierd.

JOS VAN LAARHOVEN

Sint Mauritius Goirle (Kwartier van Oirschot)

Op 16 mei 2009 overleed erehoofdman Jos van Laarhoven. Hij was achtentwintig jaar hoofdman. Jaren was hij voorzitter van de schietcommissie geweer van de Kring. Hij organiseerde drie gildefeesten en was ook op tal van andere terreinen actief. Jos stond aan de basis van de gildencongressen die in Goirle gehouden werden. Zijn koningschap betekende veel voor hem.

HARRIE VAN MEIJL

Sint Catharina en Sint Barbara, Leende (Kempenland)

Op 2 juni 2009 is Harrie van Meijl Wzn (90) overleden. Harrie was de oudste zoon van Willem van Meijl, die met zijn neef Driek van Meijl de heropleving van het gilde in 1952 mogelijk maakte. Harrie werd toen in het bestuur gekozen, en was jarenlang de deken-schrijver. Op 15 april 2009 bracht het gilde hem nog een vendelhulde voor zijn negentigste verjaardag.

BERTUS MOLLENVANGER

Sint Martinus en Sint Antonius, Lexmond (Maasland)

Op dinsdag 26 mei 2009 overleed plotseling Bertus Mollenvanger (80). Vanaf de inauguratie in 2005 was hij lid. Hij droeg de sjerp luytenant. Was drager van het ereteken voor orde en vrede, eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau in goud, bestuurslid van diverse organisaties.

TOON VAN DEN BIGGELAAR

Sint Antonius, Liempde (Kwartier van Oirschot)

Op 17 juni 2009 moest het gilde Sint Antonius Abt uit Liempde afscheid nemen van Toon van den Biggelaar. Toon was één van de initiatiefnemers van de heroprichting in 1986. Zijn organisatietalent kwam goed van pas bij de gildefeesten in 1989, 1996 en 2006 en niet te vergeten de kringdagen van de Dommelgroep in 1993 en 2001. Mede door zijn onvermoeibare inzet en inspiratie werden deze gildedagen een groot succes.

SJEF HOOIJEN

Sint Joris, Middelbeers (Kwartier van Oirschot)

Op 14 mei 2009 bereikte het gilde het droevige bericht van het overlijden van Sjef Hooijen (69). Sjef was eenenveertig jaar lid. Hij was een gildebroeder die altijd opgewekt bij het Bourgondische gildeleven aanwezig was.

PASTOOR HENK VAN BREEMEN

Gilde Salvator Mundi, Oeffelt (Land van Cuijk)

Een bijzondere pastoor (82) is heengegaan, een bijzondere man, die als geestelijk adviseur bij het Gilde Salvator Mundi hoorde. Toen pastoor Van Breemen in 1985 pastoor werd, was het vanzelfsprekend dat hij gevraagd werd als geestelijk adviseur. Op zijn eigen humoristische manier sprak hij de mensen aan. Hij was erg nauw betrokken met alles wat er gebeurde bij het gilde.

WIM SCHREUDER

Sint Joris Zesgehuchten (Kempenland)

Wim Schreuder (77) is overleden. Wim werd in 2002 lid. Toen duidelijk werd dat er schietbomen voor het geweer zouden worden gerealiseerd meldde hij zich aan. Wim kwam trouw iedere zondag naar het gildeterrein en woonde alle activiteiten bij. Hij gaf als bouwkundige nuttige adviezen voor de bouw van de schietbomen en maakte deel uit van de commissie die de nieuwbouw van de accommodatie moest gaan realiseren.

Mogen zij allen rusten in vrede

Vaandels, Vendels en Vlaggen

Joke Willigers

Zand 33, 5757 RX Liessel
Tel.: (0493) 34 25 68 Fax (0842) 25 21 71
jwilligers@planet.nl www.vlag-mast.nl

Het kost maar 5 euro

Het kost maar 5 euro om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal 4 Gildetrom regels, sturen aan: De Gildetrom, Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot. Voeg het geld in contanten er bij. Het onderwerp van de advertentie hoeft niet persé op het gilde betrekking te hebben. Mogelijke onderwerpen o.a. de aandacht vestigen op een activiteit, informatie aanvragen over een bepaald onderwerp, groeten of dankbetuigingen of iets te koop aanbieden.

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse v.o.f.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

 't Tamboerke
De gildetrom specialist

J. v.d. Heijden

Streekkant 4
5476 KP Vorstenbosch
Tel.: (0413) 368278
Mob.: (06) 12946405

E-mail: gildetrom@tamboerke.nl
www.tamboerke.nl

HERMANS BLOKHUIZEN

**STAPELBARE BLOKHUTTEN
OOK ALS
VERENIGINGSGEBOUW**

PERSONLIJK ADVIES EN KWALITEIT VOOR
EEN BETAALBARE PRIJS

stapelbare Noord-Europese
vurenhouten wandbalken
met tweevoudige messing
groefverbinding in 50-70 of
94 mm dikte

**MAATWERK
IS ONZE
SPECIALITEIT!**

HERMANS BLOKHUIZEN

EINDHOVENSEWEG 3A
5524 AN GREENGEL

Telefoon: 0497 - 53 06 66
Mobiel: 06 - 53 200 937
info@hermansblokhuisen.nl
www.hermansblokhuisen.nl

van standaard drukwerk tot maatwerk communicatie

Ontwerp, opmaak, drukken en verzenden van uw magazine of andere periodieke uitgave. Jubileumboeken, brochures en folders voor uw evenementen.

Wij informeren u graag over de vele mogelijkheden binnen uw budget.

Bel Frans Vos, 06-533 661 45.

drukkerij vos

Dommel 36
5422 VH Gemert

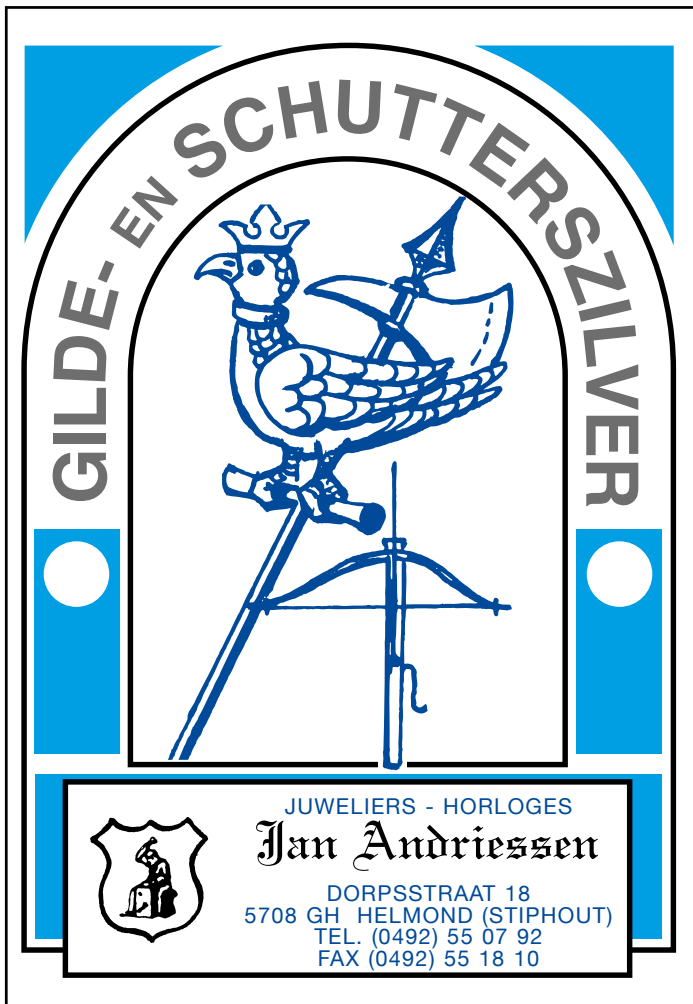
T 0492 39 11 11
E info@vosdruk.nl
I www.vosdruk.nl

**Uw totaal
pakket
leverancier
voor
het gilde**

**van Herp
music fashion**

Slimstraat 93
5071 EH Udenhout
Tel.: 06 22 46 45 58
Internet: www.musicfashion.nl
E-mail: info@musicfashion.nl

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen

DORPSTRAAT 18
5708 GH HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 55 18 10

Leenderweg 37
5554 CK Valkenswaard
TEL. 040 - 204 24 89
goudsmidbijsterveld@hetnet.nl
www.goudsmidbijsterveld.nl

JOHN BIJSTERVELD
MEESTER GOUDSMID / EDELSMID

**EXCLUSIEF GILDEWERK
VOOR EEN PERSOONLIJK ACCENT**

**Seezo Uniformen,
meesters in maatwerk**

Een veelzijdig assortiment voor schutterij, gilde, muziek en showband. Comfortabele uniformen met een perfecte pasvorm voor een herkenbare identiteit en een stijlvolle presentatie.

Seezo
Meesters in maatwerk

www.seezo.nl

Seezo Uniformen B.V. St. Janstraat 38 - 7256 BC Keijenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41. (na 17.00 uur: (0575) 46 19 38). Fax (0575) 46 26 69
info@seezo.nl

Noordbrabantsche Federatie van Schuttersgilden

GILDEFEESTEN IN 2009

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 20 sept. NBFS-toernooi V-T-B-S Sint-Leonardusgilde Beek en Donk.
- 10 okt. Hoofdliedendag te Den Bosch, Sint-Willibrordusgilde Alphen.
- 22 nov. Indoor jeugdvedeltoernooi bij Sint-Bavogilde Raamsdonk.

GILDEFEESTEN IN 2010

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 02 mei Vrij gildefeest, Heilig Kruisgilde Gerwen.
- 16 mei Jubileumkringdag Kwartier van Oirschot, St.-Sebastiaan Westelbeers en Sint-Jorisgilde Middelbeers.
- 16 mei Kringdag Land van Cuijk, Heilig Bloedsgilde Boxmeer.
- 24 mei NBFS-toernooi kruisboog op wip bij Sint-Jorisgilde Haaren.
- 30 mei Kringdag Peelland bij Sint-Jorisgilde Gemert.
- 30 mei Kringdag Maasland, Sint-Hubertusgilde Berkel.
- 06 juni Kringdag Kempenland bij Sint-Jan Baptista Leender-Strijp.
- 13 juni Vrij gildenfeest, Sint-Monulphus en Gondulphus Knegsel.
- 13 juni Kringdag Baronie en Markiezaat, Sint-Hubertusgilde Leur.
- 20 juni Vrij gildenfeest Sint-Lambertus Someren-Eind.
- 18 juli Vrij gildenfeest, Sint-Antonius Abt Blitterswijk.

GILDENFEESTEN 2011

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 8 mei Kringdag Kwartier van Oirschot bij Heilig Sacramentsgilde Hulsel.
- 22 mei Vrij gildenfeest, Sint-Jan Baptist Oerle.
- 22 mei Vrij gildenfeest bij Sint-Margarethagilde Aarle-Rixtel, met geïntegreerde kringdag.
- 29 mei Kringdag Kempenland, Sint-Anna Riethoven.
- 29 mei Vrij gildenfeest bij Sint-Jorisgilde Oirschot.
- 5 juni Kringdag Maasland, Sint-Joris-Sint-Catharinagilde Gemonde.
- 28 aug. Kringdag Baronie en Markiezaat, Sint-Antonius Abt Terheijden.

GILDEFEESTEN IN 2012

Federatieve toernooien: 1e (GW) en 3e (VTBS) zondag in september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 10 juni Kringdag Kwartier van Oirschot, gilde Onze Lieve Vrouw en de Heilige Willibrordus Wintelre.
- 24 juni Kringdag Peelland, Sint-Servatiusgilde Lieshout.
- 18 aug. Vrij gildenfeest, Sint-Jorisgilde Oostelbeers.

GILDEFEESTEN IN 2013

Federatieve toernooien: 1e(GW) en 3e (VTBS) zondag van september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 26 mei Vrij gildefeest bij Sancta Barbaragilde Oirschot.
- 26 mei Kringdag Peelland, Sint-Agathagilde Boekel.

GILDEFEESTEN IN 2014

Federatieve toernooien: 1e(GW) en 3e(VTBS) zondag van september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 01 juni: Kringdag Peelland, Sint-Antonius Abtgilde Lierop.

GILDEFEESTEN IN 2015

Federatieve toernooien: 1e(GW) en 3e(VTBS) zondag van september en 4e (KBW) zondag in mei zijn daarvoor gereserveerd.

- 07 juni Kringdag Peelland, Sint-Jorisgilde Asten.

